

Handläggare
Stefano Prestinoni
Telefon: 08 508 240 30Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 2 2018 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner tertialrapport 2 2018, inkl. bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär budgetjustering avseende investeringar om 1,5 mnkr.
3. Nämnden begär budgetjustering avseende kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning om 0,3 mnkr.
4. Omslutningsförändringar om 20 mnkr godkänns.
5. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Susanne Leinsköld
StadsdelsdirektörStefano Prestinoni
Administrativ chef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. Ett Stockholm som håller samman	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	9
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	13
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	21
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	24
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	26
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	29
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	32
2. Ett klimatsmart Stockholm	35
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	36
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	37
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	38
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	39
2.5 Stockholms miljö är giftfri	40
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	42
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	42
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	43
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	45
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	46
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	49
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	49
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	50
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	52
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	54
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	60
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	63
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	65
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	67

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	71
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	75
Uppföljning av ekonomi.....	76
Uppföljning av driftbudget.....	76
Resultatenheter	79
Investeringar.....	79
Försäljningar av anläggningstillgångar	79
Betydande projekt som inte är investeringar	80
Omslutningsförändringar.....	80
Budgetjusteringar	80
Medel för lokaländamål.....	80
Analys av balansräkning	80
Övrigt	81
Synpunkter och klagomål.....	81
Övrigt.....	81

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 ub061a T2 2018

Bilaga 2: Bilaga 02 ub071a T2 2018

Bilaga 3: Bilaga 03 SDN 24 T2 2018

Bilaga 4: Bilaga 04 Uppföljning klimatinvestering - elcyklar

Bilaga 5: Bilaga 05 Slutrapport klimatinvestering - skräpkorgar

Bilaga 6: Bilaga 06 Sammanställning av synpunkter och klagomål 2018-2

Bilaga 7: Bilaga 07 Sammanställning av åtgärdade synpunkter och klagomål 2018-1

Bilaga 8: Bilaga 08 Sammanställning av åtgärdade synpunkter och klagomål 2017

Sammanfattande analys

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla samtliga fyra kommunfullmäktiges inriktningsmål och att arbetet i stort pågår i enlighet med verksamhetsplan.

Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet "Ett Stockholm som håller samman" uppfylls helt. Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig på att fem av sju underliggande verksamhetsområdesmål bedöms uppfyllas.

Målet "Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor" uppfylls delvis. Måluppfyllelsen grundar sig främst på att målen för "andelen förskollärare", "andelen nöjda föräldrar", "kvalitetsindikatorn" samt "inskrivningsgraden" uppnås delvis.

Arbetet med att förbättra resultatet i förskoleundersökningen är prioriterat. Pedagogerna för en dialog med vårdnadshavarna och prioriterar arbetet med att synliggöra verksamheten och arbeta med bemötandefrågor vilket bedöms ha stor effekt på resultaten. Minskad nöjdhet är en generell trend i staden. Andel förskollärare har delvis sjunkit på grund av ett aktivt val att minska antal förskolebarn per anställd. Resultatet har blivit fler pedagoger och de är barnskötare.

Målet "Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla" uppfylls. Samtliga mål för KF-indikatorerna bedöms uppnås och arbetet med aktiviteterna sker enligt plan. Förvaltningen har identifierat utmaningar med målvärdet för några av de för året nya nämndindikatorer som ligger till grund för måluppfyllelsen och har vidtagit åtgärder.

Som ett gott exempel kan nämnas att förvaltningens barn och ungdomsvård arbetar på flera olika sätt med att säkerställa att så adekvata insatser som möjligt ges till barn och unga som aktualiseras. Detta har resulterat i det högsta resultatet i staden för indikatorn "Barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats".

Målet "Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla" uppfylls.

Årsmålet för indikatorn "Andelen ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts och fritidsaktiviteter" bedöms uppnås. Utöver mätningen av indikatorn så genomförs årligen, inom fritidsverksamheten, en trivselenkät bland de ungdomar som besöker verksamheten. Trivselenkäten visar de flesta besökarna är nöjda med de aktiviteter som verksamheterna erbjuder.

Målet "Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet" uppfylls.

Arbetet enligt verksamhetsplanen bedöms pågå enligt plan. Utifrån förra årets resultat på brukarundersökningarna har aktiviteter tagits fram och prioriteras utifrån störst resultatpåverkan.

Som gott exempel kan nämnas att arbetet med att Silviahemscertifiera hemtjänsten i egen regi och Beställarenheten omsorg om äldre har inletts. Syftet med certifieringen är att öka kompetensen kring, och säkerställa ett anpassat bemötande, av äldre med demens.

Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, Sätra vård- och omsorgsboende, har

under året inlett ett samarbete med Stockholm Digital Care. Sättra vård- och omsorgsboende kommer att utgöra en testmiljö för små och medelstora företag som arbetar med välfärdsteknik i Stockholmsregionen.

Förvaltningens hemtjänst i egen regi deltar som en av en handfull hemtjänstenheter i Stockholms stad i ett pilotprojekt om schemalagd reflektionstid. Syftet är att öka möjligheten för personalen att samtala om svåra situationer eller problem som uppstått i arbetet.

Ett klimatsmart Stockholm

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet "Ett klimatsmart Stockholm" uppfylls helt. Måluppfyllelsen grundar sig på att samtliga sex verksamhetsområdesmål bedöms uppfyllas.

Målet "Energianvändningen är hållbar" uppfylls. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att minska energiförbrukningen och växla över till ökad användning av förnybar energi. Förvaltningen utreder för närvarande möjligheten att installera solcellspaneler på några av husen där förvaltningen bedriver verksamhet.

Målet "Stockholms miljö är giftfri" uppfylls. Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat. Förskolans köksnätverk har tagit fram material till en kokbok där varje kock bidragit med förslag på maträtter som ska vara näringsriktigt, klimatsmart och lättlagat.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet "Ett ekonomiskt hållbart Stockholm" uppfylls helt. Samtliga fem underliggande verksamhetsområdesmål bedöms uppfyllas.

Målet "Stockholm är en världsledande kunskapsregion" uppfylls. Förvaltningens samarbete med Södertörns högskola fortsätter. Mötesplatsen Centrum för professionsutveckling (CPU) har upprättats och används för träffar med handledare och studenter men även av övriga pedagoger i förvaltningen. Under hösten har förvaltningen för första gången ett sammanhållet mottagande av socionomstudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) som ett led i stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare.

Målet "Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva" uppfylls. Där utfall för KF-indikatorer finns uppnås årsmålen. Förvaltningen har minskat andelen befolkning som har ekonomiskt bistånd och även andelen av hushållen som har långvarigt ekonomiskt bistånd. Utfallen gällande kvinnor är dock högre än årsmålen. Utifrån detta så arbetar förvaltningen medvetet med att minska antalet kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd, bland annat genom arbetsmarknadsinsatser däribland Stockholmsjobb.

Målet "Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar" bedöms uppfyllas helt mot bakgrund av att förvaltningen prognostiserar en budget i balans.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet "Ett demokratiskt hållbart Stockholm" uppfylls helt. Måluppfyllelsen grundar sig på att samtliga åtta underliggande verksamhetsområdesmål bedöms uppfyllas.

Målet "Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika" bedöms uppfyllas.

I stort pågår arbetet enligt verksamhetsplan. Mot den bakgrunden bedöms flertalet aktiviteter och indikatorers årsmål uppnås. Bland goda exempel kan bland annat nämnas att förvaltningens samtliga tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys. Flera av förvaltningen enheter har tagit del av utbildning i att genomföra jämställdhetsanalyser med hjälp av metoden "Sjuan". Förvaltningen har även under året fått utmärkelsen Bästa Jämställdhetsindex JÄMIX.

Målet "Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor" bedöms uppfyllas. Resultatet på KF-indikatorerna "Aktivt medskapandeindex" samt "Index bra arbetsgivare" är bland de högsta resultaten i staden. Dock uppfylls årsmålen endast delvis mot bakgrund av föregående års höga resultat. Målen för sjukfrånvaron bedöms uppnås under året.

Förvaltningen kan redovisa för flertalet goda exempel. Bland annat har förvaltningen sökt och fått medel för ett pilotprojekt i syfte att utveckla medarbetarskapet och samtidigt bidra till personlig utveckling för ett antal utvalda medarbetare från samtliga verksamhetsområden. Programmet omfattar kommunikation, grupputveckling och personlig handlingsplan. Utöver detta har förvaltningen påbörjat en satsning vid namn "Personalstöd". Det är en möjlighet för alla medarbetare att kunna ringa förvaltningens krisstödsleverantör och helt anonymt och kostnadsfritt få psykologiskt stöd men också möjlighet till familjejuridisk rådgivning.

Målet "Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering" uppfylls. Bedömningen av måloppfyllelsen grundar sig på att årsmålet för indikatorerna om andelen som inte upplever diskriminering inom förskola, familjedaghem respektive dagverksamhet för äldre uppnås.

Målet "Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention" uppfylls.

Som gott exempel kan nämnas att indikatorn "Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd" bedöms uppnås. Denna bedömning gjordes inte vid T1 men genom ett väl genomfört strukturerat arbetet gör nu förvaltningen bedömningen att årsmålet kommer uppnås.

Målet "Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande" uppfylls. Nämnden har fått beviljat medel för trygghetsskapande investeringar i Vårberg där invånare genom en process för medborgarbudget fått vara delaktiga och rösta fram ett vinnande förslag. Genomförandet av förslaget påbörjas under hösten.

Som gott exempel kan även nämnas att under juni genomförde förvaltningen i samarbete med arkitektföretagen White och Tengbom projektet "Vi skapar STADEN". Syftet var att öka ungas kunskap om stadsutvecklingsprojektet "Fokus Skärholmen" och hur staden planeras. En grupp om 12 ferieungdomar fick möjlighet att ta del av inspirationsföreläsningar samt driva ett eget temporärt stadsutvecklingsprojekt i liten skala. Resulterande förslag blev en utomhusfritidsgård i Sätredalsparken.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bedömer att 5 av 7 verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Flertalet av nämndmålen, aktiviteterna och indikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen bedöms uppnås. Vidare prioriteras resurser och åtgärder mot mål, aktiviteter och indikatorer där årsmålen bedöms uppfyllas delvis eller ej.

Förvaltningen redovisar för flertalet goda exempel.

Målet "Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor" uppfylls delvis. Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig främst på att målen för "Andelen förskollärare", "Andelen nöjda föräldrar", "Kvalitetsindikatorn" samt "Inskrivningsgraden" uppnås delvis.

Arbetet med att förbättra resultatet i förskoleundersökningen är prioriterat. Pedagogerna för en dialog med vårdnadshavarna och prioriterar arbetet med att synliggöra verksamheten och arbeta med bemötandefrågor vilket bedöms ha stor effekt på resultaten. Minskad nöjdhet är en generell trend i staden.

Den genomförda självskattningen som genomförts under våren fortsätter visa på tendenser att ökad kunskap och insikt hos pedagoger leder till en ökad självkritik. Ett omfattande kvalitetsarbete pågår inom förskolan för att skapa en likvärdig förskola i hela stadsdelen och där resultatet kommer att visa sig på sikt. Ökad kompetens bland pedagoger behövs inom språkarbete och programmering och bedöms kunna bidra till att medarbetarna kan höja sig inom samtliga fem områden i självskattningsverktyget. Under året sker satsningar inom såväl arbete med barns språkliga utveckling samt digitalisering.

Målet "Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla" uppfylls. Samtliga mål för KF-indikatorerna bedöms uppnås och arbetet med aktiviteterna sker enligt plan.

Som ett gott exempel kan nämnas att förvaltningens barn och ungdomsvård arbetar på flera olika sätt med att säkerställa att så adekvata insatser som möjligt ges till barn och unga som aktualiseras. Detta har resulterat i det högsta resultatet i staden för indikatorn "Barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats". I socialtjänstrapporten framkommer att förvaltningen inleder utredning i flest ärenden när det inkommit anmälningar om barn som far illa. Stadens snitt är 52 % och i förvaltningen inleds utredning i 60 % av ärendena.

Utbildning för socialtjänstens personal gällande hyreslagen och socialtjänstens arbete genomförs för att förebygga hemlöshet. Förvaltningen har även fortsatt sitt arbete med att utveckla samhällsvägledning för nyanlända.

Målet "Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar" uppfylls. Arbetet pågår enligt verksamhetsplanen i stort. Samtliga mål för KF-indikatorerna bedöms uppnås och arbetet med aktiviteterna sker enligt plan.

Bland goda exempel kan nämnas att sommarens ovanliga väderförhållanden ledde till utökat besöksstryck i stadsdelsnämndsområdets offentliga platser, särskilt baden och plaskdammarna. Detta ledde i sin tur till ökat underhållsbehov i stadens parkutrustning och städning.

Förvaltningen genomförde extra städinsatser med fokus på platser med högt besöksstryck och noterar en minskning i antalet klagomål avseende nedskräpning.

Målet "Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo" uppfylls. Samtliga mål för KF-indikatorerna bedöms uppnås och arbetet med aktiviteterna sker enligt plan.

Förvaltningen fortsätter att prioritera en tät samverkan mellan byggaktörer engagerade i "Fokus Skärholmen". Samverkan bedöms vara en viktig framgång till ett lyckat projekt då det bidrar till viktigt erfarenhetsutbyte och till att berörda aktörer ska kunna knyta kontakt.

Målet "Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla" uppfylls. Inom fritidsverksamheten genomförs årligen en trivselenkät bland de ungdomar som besöker verksamheten. Trivselenkäten visar de flesta besökarna är nöjda med de aktiviteter som verksamheterna erbjuder.

Årsmålet för indikatorn "Andelen ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts och fritidsaktiviteter" bedöms uppnås.

Bland goda exempel kan nämnas att brukare inom LSS verksamheten har genomfört en resa till dansbandsveckan i Malung under sommar. En idé som ursprungligen kom från en brukare. Idén spreds bland verksamheterna och visade sig vara en önskan som fanns hos flera brukare.

Antal besökande flickor har ökat inom fritidsverksamheten. Förvaltningen bedömer det som ett direkt resultat av genomförda riktade aktiviteter mot målgruppen. Bland annat kan nämnas att förvaltningen under våren utvecklade ett dialogarbete kring spontana idrottsplatser med särskild fokus på flickors behov.

Målet "Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande" uppfylls delvis. Arbetet pågår enligt verksamhetsplanen i stort. Målet för KF-indikatorn "Andel ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter" bedöms uppnås. Däremot bedömer förvaltningen att målen för nämndindikatorerna "Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud" samt "Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former, rörelse, sång och musik" bedöms uppnås delvis. Arbetet med att förmedla vilket kulturutbud som finns att ta del av är prioriterat.

Förvaltningen har genomfört flertalet kultursatsningar. Tillsammans med över 40 föreningar och andra aktörer har förvaltningen bjudit in till firande av Skärholmen som fyller 50 år i år. Den 8 september kunde besökare i alla åldrar i Skärholmens centrum ta del av bland annat musik, mat, teater, film, stadsvandringar och workshops. Inom förskolan har musikpedagogisk verksamhet erbjudits både barn och pedagoger. Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har förvaltningens dagliga verksamhet i egen regi inlett projektet "Funkissalongen". Målet med projektet är att skapa en motsvarighet till Liljevalchs Vårsalong för målgruppen personer med funktionsnedsättning. För femte året i rad anordnade förvaltningen i samarbete med de lokala seniorföreningarna och Skärholmens sim- och sporthall, Veteranloppet, ett motionslopp för seniorer.

Målet "Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet" uppfylls.

Arbetet enligt verksamhetsplanen bedöms pågå enligt plan. Utifrån förra årets resultat på brukarundersökningarna har aktiviteter tagits fram och prioriteras utifrån bedömd störst resultatpåverkan.

Som gott exempel kan nämnas att arbetet med att Silviahemscertifiera hemtjänsten i egen regi och Beställarenheten omsorg om äldre har inletts. Syftet med certifieringen är att öka kompetensen och säkerställa ett anpassat bemötande av äldre med demens.

Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, Sättra vård- och omsorgsboende, har under året inletts ett samarbete med Stockholm Digital Care. Sättra vård- och omsorgsboende kommer att utgöra en testmiljö för små och medelstora företag som arbetar med välfärdsteknik i Stockholmsregionen.

Förvaltningens hemtjänst i egen regi deltar som en av en handfull hemtjänstenheter i Stockholms stad i ett pilotprojekt om schemalagd reflektionstid. Syftet är att öka möjligheten för personalen att samtala om svåra situationer eller problem som uppstått i arbetet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

◆ Uppfylles delvis

Analys

Språkarbete, programmering och vårdnadshavarnas möjlighet till inflytande är delar som i dagsläget hindrar de flesta arbetslag att höja sig inom samtliga fem områden i förskolans självskattningsverktyg. För att pedagoger på ett tydligt sätt ska kunna kommunicera förskolans uppdrag till vårdnadshavare krävs såväl en pedagogisk- som språklig kompetens. Kompetensutveckling inom förskolans pedagogiska uppdrag sker kontinuerligt. Under året sker satsningar på kompetensutveckling inom digitalisering, pedagogisk miljö samt språkarbete. Under hösten kommer en inventering av medarbetares språkkunskaper i svenska att genomföras, för att kunna planera och genomföra en utbildningsinsats kommande år.

Utifrån resultaten i förskoleundersökningen ser förvaltningen generellt att pedagogernas arbete behöver synliggöras ytterligare. Något att arbeta med är vårdnadshavarnas förståelse av frågorna kopplade till förskolans uppdrag samt förväntan utifrån språkförbristningar och eventuella kulturskillnader.

Grundbemanningen har ökat inom förskolan. Fler barnskötare innebär att indikatorn antal barn per anställd i nuläget visar 4,6 barn per anställd att jämföra mot tidigare 4,9 barn per anställd.

Goda exempel

Inom ramen för projektet "Läslyftet" deltar samtliga förskollärare i en kompetensutvecklingsinsats som bygger på kollegialt lärande med stöd av handledare. Syftet är att utveckla kunskaperna kring barns språk-, läs- och skrivutveckling. Effekter ute i verksamheterna är ökad medvetenhet hos pedagogerna om hur litteratur kan användas tillsammans med barnen, ett ökat ordförråd hos barn samt att det kollegiala lärandet har främjat dialoger i arbetslag kring barns språkutveckling.

Introduktionsförskolan fungerar som en väg in i förskolan. Besökande barn, i dagsläget 15 stycken, har ställts i kö till en förskoleplats, vilket är ett av målen med verksamheten.

För att systematiskt kunna följa förskoleverksamheternas utveckling har sedan 2017 två fokusområden valts ut; pedagogisk miljö samt språklig och kommunikativ utveckling. Dessa

områden ska lyftas fram, både i det dagliga arbetet, i olika kompetensutvecklingsinsatser och i kvalitetsuppföljningar för att verksamheterna på ett tydligare sätt ska kunna följa utveckling som sker och vilka utmaningar som finns. Arbetssättet ökar förskolornas likvärdighet och främjar arbetet med förskolornas pedagogiska kvalitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	4,5 %			4,8 %	5,1 %	5,1 %	3,0 %	Tertial 2 2018
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	38,8 %	1 %	38 %	39,3 %	39 %	40 %	41 %	Tertial 2 2018
Analys Det är fortfarande svårt att rekrytera förskollärare. Några nyanställningar är via rekommendationer från anställda. Framåt ser förvaltningen att satsningen på Centrum för professionnsutveckling (CPU) blir en rekryteringsbas för nytexaminerade förskollärare. Grundbemanningen, där fler barnskötare nu ingår, har ökat vilket har lett till att andel förskollärare har sjunkit något. Stadsdelen har ett nuläge med 4,6 barn per anställd att jämföra mot tidigare 4,9 barn per anställd.								
  Andel nöjda föräldrar	82 %	81 %	83 %	84 %		86 %	90 %	2018
Analys 10 av 24 förskolor når inte årsmålet. Analysen av resultatet visar att pedagogerna behöver arbeta vidare med hur vårdnadshavare bemöts samt på vilket sätt verksamheten kan synliggöras. Resultat i förskoleundersökningen är något som förskolorna följer upp med vårdnadshavarna och har en dialog kring. Förskolorna arbetar vidare med att på ett tydligt sätt synliggöra verksamheten och arbeta med bemötandefrågor kopplat till frågorna i förskoleundersökningen.								
  Antal barn per grupp	14,9 barn/avd.			15 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2018
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,6 st			4,9 st	4,7 st	4,7	4,9	Tertial 2 2018
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)	90,4 %			91,4 %		93 %	96 %	2018
Analys Underlaget är från 2017-12-31. Siffror från 2018 finns inte att tillgå och vi vet därför inte effekter av introduktionsförskolan som startade under hösten 2017. Förvaltningen uppskattar att årsmålet uppnås.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,25			3,34		3,8	3,8	2018
Analys Ingen förskola når årsmålet. Kriterierna för kvalitetsindikatorns fem olika områden har förtydligats vilket gett upphov till diskussioner och samtal mellan pedagoger och ledningsgrupper. Diskussionerna har lett till ökad medvetenhet kring vad barnen får ta del av. Pedagogerna har som följd av detta, i vissa fall, skattat verksamheten lägre. Språkarbete, programmering och vårdnadshavarnas möjlighet till inflytande är delar som i dagsläget hindrar de flesta att höja sig inom samtliga fem områden i självskattningsverktyget. Under året sker satsningar inom såväl arbete med barns språkliga utveckling som digitalisering. Införandet av Skolplattformen innebär att barnens utveckling och lärande kommer att kunna kommuniceras ytterligare till vårdnadshavare.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd			
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Alla flickor och pojkar har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor och pojkar:

- Erbjuds en likvärdig förskola med jämn och hög kvalitet, som utjämnar socioekonomiska skillnader. Utveckling och lärande främjas utifrån individuella förutsättningar och kulturella erfarenheter. En pedagogisk inne- och utemiljö med en kontinuerlig förskollärlärd undervisning, digital kompetens och språkutveckling är prioriterade områden. Samspelet mellan pedagoger och barn är en avgörande faktor för bland annat barns språkutveckling, därför förstärks insatser för språkutveckling och modersmål. Samspelet mellan pedagoger, barn och vårdnadshavare är också en viktig faktor för den upplevda tryggheten.
- Har en trygg uppväxtmiljö genom att de lever i familjer med en egen försörjning
- Har tillgång till barnomsorg på obekväm arbetstid som underlättar möjligheten till full sysselsättning för vårdnadshavare
- Får tidigare insatser i skolan vid behov då det pedagogiska samarbetet stärks mellan förskola och skola och informationsöverföringen förenklas.
- Som inte går på förskolan eller dagbarnvårdare har möjlighet att med sina vårdnadshavare delta på öppna förskolor. Öppna förskolan samverkar med socialtjänst, barnavårdscentral och förskolor för att ge familjer stöd och viktig och relevant samhällsinformation.
- Blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Övrigt:

- Prioriterade områden inom förskolan för att säkra kompetens och höja förskollärartätheten är att rekrytera och behålla förskollärare, stärka förskollärarens roll som ledare samt fördela resurserna jämnare över förskolorna
- Förskolorna använder fler dialogformer med vårdnadshavare för att främja barns och vårdnadshavare inflytande och delaktighet. Dialogerna med vårdnadshavarna används också till att förmedla vad förskolan gör för att stödja barns utveckling. Resultatet från brukarundersökningen är en viktig utgångspunkt.

Förväntat resultat

Förskolorna uppnår minst nivå 3,4 inom området barns språkliga och kommunikativa utveckling i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Minst 33 % av medarbetarna på en förskola är förskollärare

Förskolorna uppnår minst nivå 3,4 inom området pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Max 5,1 % barn lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel medarbetare på en förskola som är förskollärare	38,8 %				39 %	33 %		Tertial 2 2018
 ♀	Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	87 %	86 %	88 %	87 %		88 %		2018
Analys 12 av 24 förskolor når inte årsmålet. Förvaltningen gör antagandet att förskolans arbete inte synliggörs i tillräcklig utsträckning för vårdnadshavarna. Förskolorna arbetar vidare med att berätta för vårdnadshavarna på vilket sätt förskolan arbetar med likabehandling och genom att skapa dialog i barngrupper med hjälp av exempelvis bilder, drama och samtal.									
	Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)					3,4	3,4		2018
	Språklig och kommunikativ utveckling i Kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)				3,34		3,4		2018

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen säkerställer att digitaliseringsstrategin (ersätter IKT-strategin) präglar det dagliga arbetet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar är inskrivna i förskolan (LUP)

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor och pojkar:

- I åldern 2-5 år är inskrivna i förskolan och har en hög närvaro
- Har vårdnadshavare som ges rätt information om förskolans verksamhet och hur förskoleverksamheten gynnar barnens utveckling och lärande
- Har vårdnadshavare som har kunskap om vilka förskolor som finns i

stadsdelsnämndsområdet och hur ansökningsförfarandet går till

•Har vårdnadshavare som genom introduktionsförskolan i Vårberg ges ökad kunskap om förskola. Introduktionsförskolan bidrar till att fler barn börjar i förskolan.

Förväntat resultat

Minst 93% av andelen barn 2-5 år i Skärholmens stadsdelsnämndsområde är inskrivna i förskolan

Minst 5% av barnen på introduktionsförskolan står i kö till en förskoleplats

Minst 50% av barnen som fyllt ett år står i kö till en förskoleplats

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn av de som fyllt 1 år som står i kö till en förskoleplats					50 %	50 %		2018
 Andel barn på introduktionsförskolan som står i kö till en förskoleplats					5 %	5 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medborgarkontoret, parklekar, öppna förskolor, introduktionsförskolan, stadsdelsmammor och inom hembesöksprogrammet informerar man i varje möte med vårdnadshavare om förskolans betydelse för barns utveckling	2018-01-01	2018-12-31	
 Utbildningsförvaltningen arbetar med att säkerställa att flickor och pojkar i Vårberg fullföljer grundskolan med godkända betyg (LUP)	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens barn och ungdomsvård arbetar målmedvetet med att säkerställa att så adekvata insatser som möjligt ges till barn och unga som aktualiseras. Detta har medfört att förvaltningen har det högsta resultatet bland stadsdelsförvaltningarna gällande barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.

En arbetsgrupp med representanter från socialtjänsten, förskolan och skolan har kommit överens om en checklista/mall som ska användas i ärenden när det kommit orosanmälningar från förskola och skola. Checklistan/mallen implementeras i dagsläget i samband med att mottagningsgruppen inom socialtjänstens barn- och ungdomsenhet besöker de kommunala förskolorna i stadsdelsnämndsområdet och informerar om anmälningsskyldigheten och hur

handläggningen går till efter att en anmälan inkommit till socialtjänsten. I dagsläget har cirka hälften av förskolorna i området besökts.

Gällande familjehemsplacerade barn är det osäkert om årsmålet om att 91 % ska ha godkänt i kärnämnen kommer att nås. I dagsläget har cirka 50 % av barnen godkänt i kärnämnen. För att nå målet intensifieras arbetet med att socialsekreterarna är delaktiga i uppföljningen och utformandet av de åtgärdsplaner som skolan gör. Möjliga anledningar till resultatet är att familjehemsplacerade barnen innan de blev placerade ofta levt under förhållanden med bristande omsorg samt att de inte fått tillräckligt stöd i skolarbetet. Svårigheterna kvarstår även en tid efter placeringen och det kan ta en tid innan barnen har kommit ikapp. I en del fall kan skolan ha svårt att tillgodose rätt skolform och tillräckligt med stöd.

För att nå målet är socialsekreterarna delaktiga i uppföljningen och utformandet av de åtgärdsplaner som skolan gör. Exempel på åtgärder är SkolFam, kontaktperson eller extra resursperson i skolan.

Det är osäkert om förvaltningen kommer att nå det högt uppsatta målet om att det i 95 % av alla utredningar rörande vuxna som har barn ska finnas ett särskilt avsnitt där barnens situation redogörs för. Inom delar av socialtjänstens myndighetsutövande enheter behöver man arbeta mer systematiskt med att beskriva barnets perspektiv i utredningar. För att nå målet har förvaltningen på enhetsnivå tagit fram åtgärdsplaner som regelbundet följs upp på förvaltningsnivå. Bland annat består åtgärdsplanerna av att stödmaterialet för att pröva barns bästa implementeras på alla enheter samt att en barnrättssamordnare har utsetts.

Goda exempel

I socialtjänstrapporten framkommer att förvaltningen inleder utredning i flest ärenden när det inkommit anmälningar om barn som far illa. Stadens snitt är 52 % och i förvaltningen inleds utredning i 60 % av ärendena. Även i jämförelse med befolkningsmängden ligger förvaltningen högt med 16 %. Stadens snitt är 6,7 %. Förvaltningen ser en koppling mellan den höga utredningsgraden och att unga inte återaktualiseras.

I socialtjänstinspektörernas rapport "Kvalitetsgranskning gällande ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem – tillämpning av LVU" framkommer att Skärholmen som enda av de tre förvaltningarna som granskades 2018 använder Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY) som är ett strukturerat risk- och behovsbedömningsinstrument för pojkar och flickor i åldern 12-18 år. Inspektörerna påpekar i rapporten att det är viktigt att instrument med stöd i forskning används i vid alla förvaltningsärenden eftersom de ger bättre träffsäkerhet och högre kvalitet i utredningarna. Förvaltningen arbetar aktivt med att öka användandet av SAVRY vilket inspektörerna uppmärksammat. Inspektörerna menar även att förvaltningen har en väl utbyggd dokumentation. Inspektionen visade att ungdomarna gjordes delaktiga i samband med utredningsarbetet och insatsval. Ett omfattande motivationsarbete förekom även i så gott som alla ärenden.

Förvaltningen har genomfört två jämställdhetsanalyser inom verksamhetsområdet. En av analyserna kartlägger möjliga orsaker till skillnaden mellan utfallen för könen i indikatorn "Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk". Skillnaden mellan könen har sedan början av 2017 blivit mindre och mindre, men är fortfarande påtaglig. Analysen visar att kvinnor i större utsträckning än männen har en egen bostad vilket möjliggör behandling i öppenvård och längre behandlingstider som forskning visar är en framgångsfaktor. Fler kvinnor än män beviljas missbruksbehandling i öppenvård. Inom

öppenvården kan kvinnorna fångas upp vid till exempel återfall i motsats till om det är en placering då den enskilde skrivs ut från behandlingshemmet. Då männen i större utsträckning än kvinnorna är hemlösa blir många placeringar beslutade för att stävja hemlösheten. Förvaltningen tror att många omplaceringar av männen sker eftersom det har behövts mer akuta lösningar utifrån hemlöshet och att förvaltningen inte arbetat lika utforskande gällande motivation till förändring. Förvaltningen behöver arbeta mer med att påvisa vikten av att genomgå öppenvård. Barn är en stark motivationsfaktor till förändring hos kvinnor men förvaltningen kan inte se att barn har lika stor betydelse hos männen. Förvaltningen behöver se över om barnen lyfts upp mer i samtal med kvinnorna och hur barn kan lyftas mer i samtal med männen.

Förvaltningen har även genomfört en jämställdhetsanalys gällande placeringar på osäkra boenden. Det framkommer att dominerande målgrupper som placeras på SHIS är kvinnor med barn och ensamstående män utan barn. Föreslagna åtgärder är att bland annat tidigt kartlägga resurser och eventuella försörjningshinder hos individer som önskar stöd, fortsätta arbeta vräkningsförebyggande, utarbeta arbetsmetoder för att inkludera pappor/andra vårdnadshavare vid en separation då detta ofta leder till att kvinnor med barn blir bostadslösa.

Inom ramen för förvaltningens projekt rörande barn som lever i osäkra boendeförhållanden har den planerade forskningscirkeln startat. Under september månad kommer föräldrarådgivare och bolots att gemensamt träffa 14 familjer för att ge stöd till föräldrarna. Förvaltningen har genomfört ett av tre utbildningstillfällen för socialsekreterare gällande hyreslagen och socialtjänstens arbete för att förebygga hemlöshet.

Arbetet med att utveckla samhällsvägledning för nyanlända inleddes i början av året. Förvaltningens medborgarvärdar arbetar uppsökande och relationsskapande med målgruppen på olika platser i stadsdelsnämndsområdet som exempelvis SFI, de öppna förskolorna, föreningar och församlingar. De har också etablerat en god kontakt med SHIS bovärdar vid de boenden för nyanlända som finns i stadsdelsnämndsområdet och planerar för ett utökat samarbete framöver. I maj hölls en första informationsträff för nyanlända på temat bostad och fler uppföljande träffar planeras till hösten. Förvaltningens medborgarkontor har under året noterat en ökning i antalet nyanlända kvinnor och män som besöker kontoret. Förvaltningen gör antagandet att detta är ett resultat av det uppsökande arbete som medborgarvärdarna bedriver.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	91,6 %	89,5 %	93,9 %	86,4 %	83 %	83 %	84 %	Tertial 2 2018
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				21,59		28 %	25 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk ♀	47,9 %	45,9 %	54,5 %	42,4 %	45 %	45 %	37 %	Tertial 2 2018
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes ♀				83 %		80 %	80 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol ♀				72 %		72 %	60 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika ♀				93 %		93 %	91 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak ♀				93 %		93 %	90 %	2018
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden ♀				23 %		26 %	26 %	2018
  Antal hemlösa ♀				108 st		250 st	tas fram av nämnden	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla och implementera former för det sociala stödet till nyanlända	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder/vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa stödet till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden, exempelvis genom att tillhandahålla särskilda bo-lotsar som ger stöd i bostadssökande och genom kompensatoriska åtgärder riktade till barnen	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska öka delaktigheten för målgruppen inom socialpsykiatri genom att stödja brukarorganisationernas deltagande i brukarråd och brukarrevisjoner	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar växer upp under trygga förhållanden

 Uppfylls helt

Beskrivning

•Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst gällande arbete med orosanmälningar förstärks samt att rutiner och checklistor kring orosanmälningar och utredningar upprättas

Förväntat resultat

I minst 80% av orosanmälningarna används upprättade rutiner/checklistor

I minst 70% av ärendena ges återkoppling med relevant information till förskola och skola

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel orosanmälningar där upprättad checklista har använts	83,33 %				80 %	80 %		Tertial 2 2018
 Andel ärenden som återkopplas med relevant information till förskola och skola	100 %				100 %	70 %		Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Rutiner/checklista vid orosanmälningar/utredningar upprättas i samverkan mellan förskola-skola-socialtjänst	2018-01-01	2018-12-31	
 Samverkansträffar förskola – skola – socialtjänst genomförs tre gånger per år	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män har jämlika livschanser

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Har möjlighet till hög livskvalitet utan missbruk och destruktivt beteende. Genom förebyggande och tidiga insatser. Personer i missbruk får det stöd de är i behov av. Barn och unga vuxna och som är i riskzon upptäcks tidigt och får adekvata insatser för att leva ett självständigt liv.
- Vars anhöriga missbrukar stärks för att inte bli medberoende. Barn till invånare med missbruksproblematik eller psykisk ohälsa upptäcks tidigt, uppmärksammas och erbjuds stödgrupper
- Har ett tryggt och självständigt boende. Insatserna mot hemlöshet förstärks och utvecklas genom bland annat bolotsar. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en prioriterad

målgrupp

- Är delaktiga i myndighetsutövningen och har inflytande över insatsernas utformning. De är väl informerade om hur de kan ha inflytande över sin livssituation.
- Som är nyanlända vuxna fullföljer arbetsförmedlingens etableringsprogram och har egen försörjning och hittar eget boende.
- Blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Flickor och pojkar:

- Som erbjuds insatser får jämlika förutsättningar för god utveckling och uppväxt genom förvaltningens samarbete med skola och externa samverkanspartners. De erbjuds beprövade och evidensbaserade insatser som undanröjer riskfaktorer och stärker skyddsfaktorer. Vårdnadshavare erbjuds föräldrastödsprogram och stöd i föräldrarollen vid behov. Insatserna anpassas utifrån familjernas olika förutsättningar och levnadsvillkor. Barn och ungas bästa beaktas när vuxna i dess närhet har insatser
- Som är placerade utanför hemmet eller lever i familjer med våld, missbruk eller psykisk ohälsa uppmärksammas. De barn och ungdomar som lever i familjehem uppmärksammas särskilt och erbjuds stödgrupper samt eftervård i öppna former vid en eventuell hemflytt till sin ursprungsfamilj.
- Som riskerar att fara illa eller är placerade utanför hemmet uppmärksammas skolgången särskilt, då man ser att skolan är en av de främsta skyddsfaktorerna. Detta görs bland annat genom arbetet med SkolFam.

Förväntat resultat

Minst 83% av de barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen återaktualiseras inte inom 12 månader efter avslutad insats

Minst 45% av insatserna för vuxna med missbruksproblematik avslutas enligt plan

Minst 91% av de familjehemsplacerade barnen i skolåldern klarar målen i kärnämnen i grundskolan

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel elever i årskurs 2 i gymnasiet som inte haft problem med spelande de senaste tolv månaderna.						70 %		2018
 ♀ Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan.						91 %		2018
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Ärsmål	KF:s årsmål	Period
I dagsläget är det 50% av de familjehemsplacerade barnen som når målen i skolans kärnämnen. Det är osäkert om målet på 91 % kommer att nås. Möjliga anledningar till resultatet är att de familjehemsplacerade barnen innan de blev placerade ofta levt under förhållanden med bristande omsorg och att de har inte fått tillräckligt stöd i skolarbetet. Svårigheterna kvarstår även en tid efter placeringen och det kan ta en tid innan de har kommit ikapp. Vissa barn har även andra svårigheter som till exempel koncentrationssvårigheter och/eller neuropsykiatriska diagnoser. I en del fall kan skolan ha svårt att tillgodose rätt skolform och tillräckligt med stöd. Barnen har ibland varit med om många skolbyten vilket också kan göra att barnen tappar kunskap. För att nå målet är socialsekreterarna delaktiga i uppföljningen och utformandet av de åtgärdsplaner som skolan gör. Exempel på åtgärder är SkolFam, kontaktperson eller extra resursperson i skolan. Av de sex barn som bedöms ha behov av SkolFam har tre insatsen. Resterande tre står i kö och kommer att få denna inom kort. Förvaltningen har tagit initiativ till en aktivitet där barn och familjehem har fått lättlästa böcker för att stimulera barnens läsning.								
 ♀ Andel familjehemsplacerade barn, där behov finns, som är med i SkolFam.						95 %		2018
 Andel mappningar med familjer som genomförs enligt Signs och Safety i samband med utredningar.						60 %		2018
 ♀ Andel meddelande om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten och som kunnat avvärjas.	45 %	56 %	0 %			50 %		Tertial 2 2018
Analys Under året har elva underrättelser om avhysning inkommit till förvaltningen. Av dessa har sex verkställts och fem har återkallats. Av de avhysningar som verkställdes kan förvaltningen konstatera att avhysningarna möjligtvis kunnat undvikas i två fall. Dessa berodde på att den enskilde haft hyresskulder som ej betalats. För att förhindra att avhysningar sker har hyresrådgivarna på förvaltningen samverkansmöten med Skärholmens fastighetsägarförening, där flertalet hyresvärdar i området är medlemmar. Förvaltningen arbetar för att utöka samarbetet för att hyresvärdarna i så få ärenden som möjligt ska ansöka om avhysning.								
 ♀ Andel utredningar som rör vuxna där barnets situation redogörs för i ett eget avsnitt.						95 %		2018
Analys Det är osäkert om förvaltningen kommer att nå målet. Inom delar av socialtjänstens myndighetsutövande enheter har man inte arbetat på ett systematiskt sätt att beskriva barnets perspektiv i utredningar. Förvaltningen har på enhetsnivå tagit fram åtgärdsplaner för att säkerställa att socialsekreterare och biståndsbedömare i så hög utsträckning som möjligt redogör för barns situation i utredningar om bistånd i enlighet med indikatorn. Åtgärdsplanerna består bland annat av att barnens situation lyfts upp på ärendedragningar, att vissa socialsekreterare har särskilt ansvar för att lyfta barnperspektivet samt att stödmaterialet för att pröva barns bästa som tagits fram av Stockholm stads barnombudsman implementeras på alla enheter inom förvaltningen. Förvaltningen har även utsett en barnrättssamordnare.								
 ♀ Antal hemlösa över 65 år.						10 st		2018
Analys Förvaltningen kommer sannolikt inte att nå målet med maximalt tio hemlösa över 65 år (enligt Stockholms stads definition). Den centrala hemlöshetsräkningen som ska ligga till grund för utfallet har ännu inte ägt rum. Det har dock visat sig att en av förvaltningens enheter tidigare har använt sig av en annan definition vilket sannolikt lett till ett felaktigt satt målvärde.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anhöriga till personer med missbruksproblematik eller som har psykisk ohälsa erbjuds adekvata insatser eller information efter	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
behov			
 Barn som upplevt våld i sin familj får insatsen Trappansamtal	2018-01-01	2018-12-31	
 Barnfamiljer i behov av att träffa en budget- och skuldrådgivare erbjuds det inom en vecka	2018-01-01	2018-12-31	
 Fältverksamheten utvecklas med särskilt fokus på de yngre barnen (upp till tonåren)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen påbörjar arbetet med att utveckla eftervård i öppna former för flickor och pojkar som varit placerade i familjehem och som flyttar hem till sin ursprungsfamilj.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska öka kunskapen om uppdraget spelmissbruk bland medarbetarna.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen startar upp ett hembesöksprogram. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen säkerställer att unga som blivit anmälda för brott kallas till samtal hos socialtjänsten inom 48 timmar tillsammans med vårdnadshavare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen säkerställer tillgången till insatsen Peer Support för målgruppen inom socialpsykiatri.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker hemlöshetsmedel för att förstärka arbetet kring hemlöshet, särskilt fokus kommer att ligga på barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker kompetensutvecklingsmedel för att förstärka arbetet kring hemlöshet, för att genomföra en kunskapssatsning gällande hyresjuridik för förvaltningens medarbetare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker lokala utvecklingsmedel för att förstärka arbetet kring hemlöshet, särskilt fokus kommer att ligga på att stärka intern och extern samverkan, bland annat med Skafast, samt att genomföra en forskarledd forskningscirkel.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker lokala utvecklingsmedel för att utveckla arbetssätten och implementera modulerna i ALFACA (Alternative Family Care)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetet "tidigt och lättillgängligt stöd för vårdnadshavare" i föräldrarollen genom sociala investeringsprojektet "Stärkt tidigt stöd i samverkan". (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetet kring hemlöshet bland annat med fokus på bolotsar, kompensatoriska insatser för barn i osäkra boendeförhållanden och vräkningsförebyggande arbete	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar strategier och strukturer för samverkansformer tillsammans med landstinget för att kunna ge bättre stöd till personer som har insatser.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar stöd och hjälp till unga personer, och anhöriga, som deltar i sammanhang som utövar våldsbejakande extremism	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar, stärker och säkerställer arbetet med de ensakommande unga och ger stöd för att de ska fullfölja sina gymnasiestudier.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att använda (Samordnad Individuell Plan) SIP, särskilt avseende vuxna	2018-01-01	2018-12-31	
 I arbetet med Ungas organisering stärks kunskaper om mänskliga rättigheter, antirasism, genus, normkritik och feminism bland flickor och pojkar samt anställda i fritidsverksamheten.	2018-01-01	2018-12-31	
 Socialtjänsten informerar förskolor i stadsdelsnämndsområdet om anmälningsskyldigheten och hur handläggningen går till efter att en anmälan inkommit till socialtjänsten	2017-01-01	2018-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Socialtjänsten och förskolan samverkar i sociala investeringsprojektet Nya Vägar, ett projekt för att tidigt upptäcka risk eller missbruk hos vårdnadshavare, tillsammans med Ersta vändpunkten	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har arbetat intensivt med att genomföra olika insatser med syfte att öka tryggheten i stadsdelsnämndsområdets olika stadsdelar, med tydligt fokus på inkluderande demokratiska processer. Samverkan med olika aktörer i samhället från polisen och centrumägare, till boende och besökare i parker och utemiljöer har förstärkts och fokus har lagts på samarbetsformer och arbetssätt som gynnar en ökad kollektiv förmåga. Olika former av arbete med sommarjobbade ungdomar från området har också genomförts, som exempelvis en stadsodling i Vårgården.

Goda exempel

Nämnden sökte och beviljades 2 miljoner kronor för trygghetsskapande investeringar i Vårberg under 2018. Den investering som kommer att genomföras har valts ut genom en medborgarbudgetprocess. Under våren och tidig sommar gav invånarna förslag och röstade på de fysiska trygghetsskapande åtgärder som de skulle vilja se genomfördes i området. Anläggandet av det vinnande förslaget "Vårgården som mötesplats" kommer att påbörjas under hösten.

Förvaltningen har i samarbete med Fryshuset under våren och sommaren byggt en stadsodling i Vårgården. Syftet var att skapa en mötesplats i den offentliga miljön med målet att bidra till ökad trygghet i området samt öka den kollektiva förmågan bland medborgarna. I projektet deltog sommarjobbade ungdomar och barn från området. Projektet har skapat nya möten mellan människor exempelvis genom att ungdomar har fått handledning i odling för att i sin tur kunna handleda yngre barn. Även många förbipasserande ställde frågor och deltog i vissa aktiviteter.

De ovanliga väderförhållandena på sommaren ledde till utökat besöksstryck i stadsdelsnämndsområdets offentliga platser, särskilt på baden och plaskdammarna. Det i sin tur ökade behovet av underhåll och städning av stadens parkutrustning. Av den anledningen genomförde förvaltningen en extra städinsats varje söndag under sommaren med speciellt fokus på parker och stråk med högt besöksstryck. Insatsen gav utrymme till prioritering även av andra undersatser som exempelvis skötsel av blomprakten och bevattning. Förvaltningen ser en minskning i antalet klagomål gällande nedskräpning och felanmälan angående våra utemiljöer under sommaren, och gör ett antagande att den extra städinsatsen ledde till positiva resultat i form av bättre underhållna utemiljöer och färre klagomål trots ett ökat besöksstryck.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor ♀				47 %		52 %	76 %	2018
  Stockholmarens nöjdhet med rent och städat ♀				48 %		60 %	70 %	2018
  Stockholmarens nöjdhet med skötsel av park och grönområden ♀				52 %		63 %	70 %	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafikinämnden och stadsdelsnämnderna verka för ökad trygghet i stadens utemiljöer med fokus på situationell brottsprevention	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen	2018-01-01	2018-12-31	
  Trafikinämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, verka för en tryggare utemiljö genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och genom att hantera växtlighet i det offentliga rummet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män upplever att stadsdelsnämndsområdets offentliga rum är välskött och av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Upplever att stadsdelsnämndsområdet är välskött och rent
- Har tillgång till offentliga rum, såsom parker och torg samt centrummiljöer som är välkomnande, tillgängliga, levande och av hög kvalitet
- Har inflytande över hur deras närmiljö utvecklas och vet hur de kan påverka. Inom områden som lämpar sig för deltagandeprocesser sker medborgardialoger och möjligheten till medborgarbudget provas i nya projekt

Förväntat resultat

Minst 60% är nöjda med renhållning och städning

Minst 63% är nöjda med skötsel av park- och grönområden

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför insatser för att minska problemen med skadedjur i området.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen initierar ett stadsodlingsprojekt för att öka engagemanget i det gemensamma offentliga rummet och få människor att mötas.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen samverkar med stadsbyggnadsnämnden, trafikenämnden och kulturnämnden i implementering av nytt skyltprogram som synliggör stadens mångfald och platser där viktiga personer har verkat.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen verkar för att Skärholmens historia och nutid synliggörs, till exempel genom en utställning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Medborgardialoger, med fokus på barn, unga och äldre, utförs i parkprojekt av olika omfattning och en ny medborgarbudgetprocess inleds. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män är trygga i stadsdelsnämndsområdets offentliga rum

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Känner samhörighet och möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället vilket ökar den kollektiva förmågan för att delta och engagera sig i trygghetsfrågor
- Upplever att tryggheten ökar när insatser och investeringar i den fysiska miljön genomförs
- Upplever att de offentliga rummen är väl belysta
- Erbjuds att delta i medborgardialoger för ökad trygghet. Särskilt fokus läggs på kvinnors delaktighet i det offentliga rummet (LUP)

Övrigt:

- Det brottsförebyggande arbetet sker i samverkan med föreningar, polisen, fastighetsägare och andra lokala aktörer, bland annat genom det brottsförebyggande rådet (BRÅ)
- Trygghetsskapande arbete sker i samverkan inom ramen för LUP i bl a centrummiljöer genom platssamverkan mellan centrumägare, fastighetsägare, polis, SL, trafikkontoret, MTR, lokala skolor samt Fryshuset. (LUP)
- Förebyggande åtgärder mot våld, sexuella trakasserier, kriminella nätverk och våldsbejakande extremism vidtas särskilt
- Krisberedskapsövningar sker i samverkan med fackförvaltningar, stadsdelsförvaltningar samt externa aktörer beroende på övningens karaktär

Förväntat resultat

Minst 52 % upplever trygghet i den stadsdel där man bor

Minst 61% är nöjd med belysningen i den stadsdel man bor

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen nöjda med belysningen i stadsdelen man bor i						61 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen bidrar med kunskap om trygghetsaspekter ur ett lokalt perspektiv i Fokus Skärholmen. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen genomför kris- och beredskapsövningar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen genomför tillsyn av försäljning av e-cigarettor.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen implementerar handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och skapar en styrgrupp för arbetet.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kommer att utveckla samarbetet med de kommunala bostadsbolagen Stockholmshem och Svenska bostäder samt andra fastighetsägare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde, kring trygghet och belysning. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska, i samarbete, med trafikkontoret och polis minska problemet med felparkerade och trasiga bilar samt olagliga bosättningar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska, i samarbete, med trafikkontoret och polisen utreda behovet om kameraövervakning på otrygga platser.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen säkerställer att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheten att starta upp s k hälsogrupper där t ex löpning skulle kunna kombineras med nattvandring.	2018-01-01	2018-12-31	
 Medborgardialog för ökad trygghet genomförs. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Medborgarmötena utvecklas för att öka delaktigheten hos invånarna i samarbete med BRÅ och demokratiberedningen	2018-01-01	2018-12-31	
 Medborgarvårdarna i Värberg och Sättra ökar engagemanget bland de boende och stärker kommunikationen mellan de boende och förvaltningens verksamheter.	2018-01-01	2018-12-31	
 Samverkansöverenskommelsen med polisen och andra aktörer revideras och genomförande av överenskommelsens aktiviteter fortsätter.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete inom ramen för projektet "Fokus Skärholmen" har fortsatt. Bland annat har ett underlag för beaktandet av tillämpningen av socialt värdeskapande åtgärder i stadsbyggnadsprocesser, samt en metodbeskrivning för arbetet med socialt hållbarhet, tagits fram. Ett förvaltningsövergripande arbete kring planeringen av ny samhällsservice så som

förskolor kommer fortsatt att tillämpas. Förvaltningens arbete med beaktandet av den lokala utvecklingen kommer att vidtas framför allt via sammanlänkandet av arbetet med det lokala utvecklingsprogrammet och projektet "Fokus Skärholmen".

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						0	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

Bostadsbyggandet bidrar till jämlika levnadsförutsättningar för kvinnor och män, oavsett funktionalitet och ålder

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Har likvärdiga förutsättningar att erhålla bostad och har tillgång till ett varierat utbud av bostadsalternativ

Övrigt:

- Bostadsbyggandet i stadsdelsnämndområdet präglas av socialt hållbar stadsutveckling. Samverkan i planeringen och dialoger med invånare om det lokala behovet bidrar till utjämning av skillnader mellan stadsdelsnämndsområdet och andra delar av staden.

Förväntat resultat

Minst 3 stycken pågående projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS

Förvaltningen utvecklar arbetet med socialt hållbar stadsutveckling

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal pågående projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS						3		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen bidrar till effektiva processer i bostadsbyggandet samt att samhällsservice planeras i tidiga skeden inom ramen för Fokus Skärholmen.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför workshop/dialog i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och boende i stadsdelsförvaltningens egen regi verksamheter kring framtidens LSS-boende.	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen lyfter frågan om miljöbyggnadscertifiering i Fokus Skärholmen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utreder, där det inte är lämpligt med standardförskola, möjligheten till att bygga en förskola i trä.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetet med socialt hållbar stadsutveckling inom Fokus Skärholmen. Samverkan med byggaktörer kring gemensamma målsättningar och initiativ fortsätter.	2018-01-01	2018-12-31	
 Som komplement till gruppboenden möjliggörs lösningar utifrån brukarens situation och behov, till exempel genom eget boende. Möjligheterna till detta utreds genom kartläggning av behovet hos personer som bor i gruppboende enligt LSS.	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Inom fritidsverksamheten genomförs årligen en trivselenkät bland de ungdomar som besöker verksamheten. I år besvarades enkäten av 249 ungdomar inom parklekar, mötesplatser och träffpunkter. Fler flickor har i år besvarat enkäten, 50 % jämfört mot 41 % 2017.

Trivselenkäten visar att ungdomar främst besöker verksamheten för att det är kul och för att träffa kompisar. Det är små skillnader mellan pojkar och flickor. De flesta besökarna är nöjda med de aktiviteter som verksamheterna erbjuder.

127-festivalen pågick under sex veckor i somras och lockade många besökare, även om antalet var färre än förra året. En möjlig orsak kan delvis vara att det inte var en öppen avslutningskonsert som tidigare år. Konserten riktade sig istället till de ungdomar som ferierarbetade på festivalen. En annan möjlig förklaring kan vara det varma och soliga vädret som sommaren bjöd på. Många barn och ungdomar valde att besöka badplatserna istället för festivalen.

Goda exempel

Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har brukare från fyra olika LSS-bostäder från olika enheter tillsammans åkt till dansbandsveckan i Malung i sommar. Idéen till resan föddes när en brukare sa "jag vill dansa i sommar". Verksamhetens medarbetare spred frågan till flera verksamheter och hjälpte till att förverkliga önskan som visade sig finnas hos fler.

Riktade aktiviteter för flickor inom fritidsverksamheten ökar antal besökare. Under hösten fortsätter exempelvis dans på Bredängs mötesplats varje torsdag och fredag.

Fritidsverksamheten arbetar med uppsökande verksamhet på skolorna inom stadsdelsnämndområdet för att nå ut till fler unga som idag inte besöker mötesplatser eller träffpunkter. Utöver besöken sker även uppsökande verksamhet på sociala medier.

Under våren utvecklade förvaltningen ett dialogarbete kring spontana idrottsplatser vid Bredängs bollplan med särskild fokus på flickors behov. En referensgrupp med flickor mellan 12 till 15 år, föreningar och landskapsarkitekter träffades vid fem tillfällen vilket resulterade i ett förslag med flera nya funktioner för spontanidrott och möten. Temat för parken är ”hopp och studs” och den innefattar nu nya funktionsytor som bland annat parkour, kreativ löparbana, studsmattor och nya sittplatser. Tillsammans skapar de nu en helhet tillsammans med den nyligen upprustade bollplanen och lekplatsen Trissan.

Under sommaren var det många besökare på Sättrastrandsbadet och fritidsverksamheten var på plats med aktivitetsmaterial, kanoter, ansiktsmålning, danskurser och dj-kurser. Det organiserades även tre seglingar för unga som var mycket uppskattade.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				78,3 %		75 %	79 %	2018

Nämndmål:

Det finns ett utvecklat och varierat utbud av fritidsaktiviteter för flickor, pojkar kvinnor och män

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Har möjlighet till en meningsfull fritid och kunskap om vilket utbud som erbjuds. Personer med funktionsnedsättning erbjuds riktade insatser utifrån behov. Under loven finns möjlighet att ta del av riktade och konstadsfria aktiviteter utifrån egna önskemål. Utbudet för unga attraherar flickor och pojkar med ett särskilt fokus på flickors önskemål och behov. (LUP)
- Har lätt att använda spontanidrottsplatser. De fungerar som mötesplatser för barn och unga där ett jämställt och jämlikt idrottande kan utövas. (LUP)
- Som besöker mötesplatser, aktivitetscenter, parklekar och träffpunkter får möjlighet att ta del av kulturupplevelser och aktiviteter utifrån sina intressen och behov

Övrigt:

- Samarbete med civilsamhället fortsätter. Demokratisamordnarens uppdrag leder till att föreningar får stöd och att deras kraft tas tillvara. Förvaltningen stödjer arbetet för att etablera föreningsdrivna samlingslokaler. (LUP)

Förväntat resultat

Minst 75 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.

Minst 85 % av besökarna av fritidsverksamheten känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds

Minst 85 % av besökarna i förvaltningens aktivitetscenter för äldre är nöjda med utbudet av aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare av fritidsverksamheten som känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds				86		85 %		2018
 ♀ Andel besökare i förvaltningens aktivitetscenter för äldre som är nöjda med utbudet av aktiviteter				96 %		85 %		2018
 ♀ Andel besökare på sommarfestivalen (127-festivalen) som upplever att festivalen är en trygg plats att besöka.						80 %		2018
 Andel besökare, barn och vuxna, som är nöjda med parklekarnas verksamhet	95,79 %	93,88 %	97,83 %		80 %	80 %		Tertial 2 2018
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott, som tex motionsspår, bollplaner och öppna parktytor						80 %		2018
 ♀ Andel personal i fritidsverksamheten som har kompetens inom genus och normkritik				90 %		80 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 127-festivalen genomförs i samarbete med föreningslivet och genom ett IOP-avtal (idéburet offentligt partnerskap) med JKS-basket	2018-01-01	2018-12-31	
 Fokusgrupper med unga tjejer genomförs i planeringsprocessen av nya parker och spontanidrottsplatser.	2017-01-01	2018-12-31	
 Fritidsverksamheten arbetar för ett utvecklat jämställdhetsarbete och att unga HBTQ-personer känner sig välkomna till fritidsverksamheten	2018-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna organiserar olika fysiska prova på aktiviteter för flickor och pojkar i samarbete med Idrottsförvaltningen som tillhandahåller lokaler i syfte att skapa ett tidigt intresse	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen erbjuder flickor och pojkar med funktionsnedsättning aktiviteter	2015-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen implementerar nya riktlinjer för föreningsbidrag.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen tillsammans med kultur- och idrottsförvaltningarna	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kartlägger förutsättningarna för ett allaktivitetshus i stadsdelsnämndsområdet. (LUP)			
 Förvaltningen verkar för att fler flickor och pojkar deltar på sommarkollo	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens samarbete med idrottsförvaltningen stärks ytterligare för att flickor och pojkar ska öka sitt engagemang i olika idrottsaktiviteter (LUP)	2017-01-01	2018-12-31	
 Gratis simundervisning kommer att erbjudas i Skärholmens sim- och idrottshall under sommaren i samverkan med idrottsförvaltningen (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Idrottsförvaltningen kommer att skapa möjlighet för drop in-fotboll för ungdomar där delar av verksamheten är särskilt riktad mot flickor i samarbete med förvaltningen (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Idrottsförvaltningen kommer att utreda möjligheten att öppna vissa tider i Bredängsbadet för ungdomsverksamheter knutna till förvaltningen (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Idrottsförvaltningen kommer i samarbete med Stockholms idrottsförbund erbjuda föreningar i området utbildning i att leda verksamhet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls delvis

Analys

Professionell kultur och eget skapande erbjuds i förvaltningens förskolor, öppna förskolor, parklekar, fritidsgårdar och olika boendeformer i förvaltningens egen regi. Resultat från förskoleundersökningen visar att den kulturverksamhet som erbjuds barnen behöver förtydligas för vårdnadshavarna. Förskolorna fortsätter sitt arbete med att förtydliga vad olika sorters kulturutbud innebär och vad barnen får ta del av. Kulturutbudet består av tre delar; kultur av/ med/ för barn som står beskrivet i "Kultur i ögonhöjd". Kultur för barn innebär bland annat teaterbesök. Kultur av barn innebär olika former av skapande. Kultur med barn innebär bland annat högläsning.

Goda exempel

Förvaltningen har tillsammans med över 40 föreningar och andra aktörer bjudit in till firande av Skärholmen som fyller 50 år i år. Den 8 september kunde besökare i alla åldrar i Skärholmens centrum ta del av bland annat musik, mat, teater, film, stadsvandringar och workshops.

Musikpedagogisk verksamhet erbjuds både barn och pedagoger. Som ett komplement i pedagogernas fortbildning med EISistema har en musikpedagog besökt förskolor och tillsammans har de skapat musik. Musikpedagogen har även, vid några tillfällen, besökt ett äldreboende i stadsdelsnämndsområdet för att sjunga. Vid ett tillfälle deltog en förskolegrupp, totalt sjöng då 15 förskolebarn och 10 äldre tillsammans.

Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har förvaltningens dagliga verksamhet i egen regi inlett projektet "Funkissalongen". Målet med projektet är att skapa en motsvarighet till

Liljevalchs Vårsalong för målgruppen personer med funktionsnedsättning.

För femte året i rad anordnade förvaltningen i samarbete med de lokala seniorföreningarna och Skärholmens sim- och sporthall ett motionslopp för seniorer; Veteranloppet. Motionsbanan är 2 km lång och i årets Veteranlopp deltog ett trettiotal seniorer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				78,2 %		75 %	74 %	2018

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Har tillgång till professionell kultur och eget skapande i förskolor, öppna förskolor, parklekar, fritidsgårdar och olika boendeformer i förvaltningens regi.
- Kan påverka och vara delaktiga i kulturella aktiviteter. Det lokala kulturlivet främjas och speglar den mångfald som finns i stadsdelsnämndsområdet såväl som i staden. (LUP)

Flickor och pojkar:

- Uppmuntras till fysisk aktivitet genom musik, tex El Sistema, och rörelse på förskolor, öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar. (LUP)
- Styr utbudet av olika former av kultur, eget skapande och kulturevenemang i förskolan och i fritidsverksamheten utifrån sina egna intressen och behov. Utbudet av kulturaktiviteter för personer med funktionsnedsättning ökar utifrån deras behov och önskemål.
- Samarbetet mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen, kulturskolan, idrottsförvaltningen och andra aktörer i stadsdelsnämndsområdet fortsätter att förstärkas kring att nå fler barn och unga. (LUP)

Förväntat resultat

Minst 75 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter

Minst 83 % av vårdnadshavarna upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyttjade teaterbesök förmedlade genom kultursekreteraren (kulanpremien)						80 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud	77 %	77 %	77 %	82 %		83 %		2018
Analys 17 av 24 förskolor når inte årsmålet. Förskolorna har inte nått ut till vårdnadshavare med vilket kulturutbud som barnen tar del av. Stadsdelens resultat på 77 % ligger dock fortsatt högre än resultatet totalt för staden som är 66 %. Brukarenkäten följs upp under hösten med vårdnadshavare på respektive förskola där förväntningar kring vad kultur innebär behöver lyftas. Kultur av barn, för barn och med barn innebär allt från barnens eget skapande i förskolornas ateljéer, barns lek, berättande, besöka bibliotek, till att uppleva professionella teaterföreställningar.								
 ♀ Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former (lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama).	85 %	85 %	85 %			88 %		2018
Analys 16 av 24 förskolor uppnår inte årsmålet. Förvaltningen gör antagandet att den verksamheten som erbjuds barnen behöver förtydligas mot vårdnadshavarna. Att sprida goda exempel inom enheterna kring förskolors olika skapande miljöer är ett pågående utvecklingsarbete.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att fler flickor och pojkar ska få ett ökat intresse och kunskap om kulturutbudet samarbetar förvaltningen med kulturförvaltningen. (LUP)	2017-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna samarbetar regelbundet med rytmikpedagog	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen fortsätter att utveckla det lokala kulturarbetet med kultursekreteraren som samordnade funktion	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheten till bibliotek eller annan mötesplats i Vårberg. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Kulturförvaltningen satsar på biblioteket Punkt127 i Bredäng i arbetet med att locka flera unga pojkar att läsa och låna böcker som en del i det läsfrämjande arbetet. Medarbetare på kulturförvaltningen arbetar också med att attrahera yngre barn att låna medier och engagera sig i verksamhetsinnehållet (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Samtliga mötesplatser, parklekar och träffpunkter inom stadsdelsnämndsområdet erbjuder professionella kulturupplevelser för sina besökare	2017-01-01	2018-12-31	
 Under året fortsätter samarbetet med kulturskolan och idrottsförvaltningen med att erbjuda danskurser i Skärholmens sim- och idrottshall (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Resultaten av stadens brukarundersökning inom biståndsbedömd dagverksamhet visar på något sjunkande resultat för förvaltningens dagverksamhet i egen regi, Sätra demensdagverksamhet, i jämförelse med förra årets mätning. Det är fortsatt de kvinnliga deltagarna som är mindre nöjda med verksamheten. Verksamheten har genomfört en egen brukarundersökning som visar på liknande resultat som stadens. Verksamheten har även genomfört två egna observationer av dagverksamheten med fokus på bemötande och specifikt om kvinnor och män bemöts på liknande sätt. Observationerna visade att kompetens, glädje och engagemang fanns med i det dagliga mötet med deltagarna. Varje individ blir sedd och bekräftad. Ingen skillnad gällande bemötande av män och kvinnor kunde observeras. Deltagarna gavs valmöjligheter utifrån förutsättningar och förmågor. Observationerna visade även att vissa deltagare tog mer plats än andra vilket kunde påverka verksamhetens innehåll under dagen. Under hösten planerar förvaltningen att genomföra ett antal djupintervjuer med deltagare, anhöriga och företrädare för att få en bättre bild av vilka förväntningar, önskemål och synpunkter som finns på verksamheten.

Goda exempel

På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, Sätra vård- och omsorgsboende, har 21 medarbetare utbildat sig till "Nollvisionsambassadörer" och över 100 medarbetare har genomgått en webbutbildning i nollvisionen. Nollvisionen innebär en vision om en demensvård utan tvång och begränsningar. Som ett resultat av utbildningarna har verksamheten nu ett eget BPSD-team (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) som stöttar övriga medarbetare i arbetet med boende med beteendemässiga och psykiska symtom.

Silviahemscertifieringen av hemtjänsten i egen regi och beställarenheten har inletts. Syftet med en certifiering är att öka kompetensen kring, och säkerställa ett anpassat bemötande, av äldre med demens. Certifieringen förväntas också stärka det förebyggande arbetet för målgruppen äldre med begynnande demens. När årets silviahemscertifiering är klar blir hela kedjan inom verksamhetsområde äldreomsorg certifierad, det vill säga från den första kontakten med handläggare/biståndsbedömare på Beställarenheten omsorg om äldre, till medarbetaren på hemtjänsten, till den biståndsbedömda dagverksamheten för demenssjuka samt vård- och omsorgsboendet i förvaltningens regi. Stödverksamheten för anhöriga i stadsdelen är certifierad sedan tidigare. Totalt utbildas och certifieras cirka 80 medarbetare under året.

Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, Sätra vård- och omsorgsboende, har under året inlett ett samarbete med Stockholm Digital Care. Stockholm Digital Care är ett femårigt EU-projekt som har som mål att skapa tillväxt för små och medelstora företag som arbetar med välfärdsteknik i Stockholmsregionen. Sätra vård- och omsorgsboende kommer

vara en testmiljö för välfärdsteknik för äldre vilket betyder att företag som är med i projektet har möjlighet att testa sina produkter för att anpassa dem ytterligare till verksamheternas och de äldres behov.

Förvaltningens hemtjänst i egen regi deltar som en av en handfull hemtjänstenheter i Stockholms stad i ett pilotprojekt om schemalagd reflektionstid. Syftet är att hemtjänstpersonalen under reflektionstiden ska kunna samtala om svåra situationer eller problem som uppstått i arbetet och få möjlighet att tillsammans med sina kollegor utvecklas i sin yrkesroll. Reflektionstiden är både tänkt som en insats för att förbättra arbetsmiljön men också för att höja kvaliteten i insatserna till brukarna. I dagsläget har sex medarbetare gått utbildning till reflektionsledare. Nästa steg är att fyra medarbetargrupper har en timme avsatt reflektionstid varannan vecka med start i september/oktober.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen 				56 %		72 %	72 %	2018
Analys Bedömningen av måluppfyllelsen görs utifrån att de genomförda åtgärderna utifrån kvalitetsobservationerna som genomförts på förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, gjordes för nära inpå vårens brukarundersökning. Förvaltningen gör därför antagandet att effekterna av dessa åtgärder inte var mätbara i årets brukarundersökning och årsmålet blir svårt att nå. Förvaltningens vård- och omsorgsboende genomför ett antal aktiviteter under året för att öka kunskapen hos brukare, anhöriga/företrädare och medarbetare om måltidens betydelse för äldre kvinnor och mäns hälsa och välbefinnande. Verksamheten har även utökat antalet frågor gällande kost- och måltidssituationen i sina egna brukar- och anhörigundersökningar.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra 						60 %	56 %	2018
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen 				71 %		78 %	85 %	2018
  Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen 				87 %		87 %	84 %	2018
  Andelen nöjda omsorgstagare i äldreomsorgen 				80 %		82 %	85 %	2018
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagersperiod				8,6		9	Max 10 personer	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet och registreringen i Senior Alert och Svenska Palliativregistret för att få underlag till förebyggande åtgärder i syfte att bland annat minska fallskadorna	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och föreslå förbättringar som ökar likställigheten i staden samtidigt som det avlastar biståndshandläggare från administrativa uppgifter	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera ett kvalitetsutvecklingsarbete inom särskilt boende för äldre i samarbete med stadsdelsnämnderna	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män har en trygg äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män:

- Har en omsorg som innebär en hög livskvalitet och en känsla av trygghet. De upplever att de får ett gott och värdigt bemötande i kontakten med nämndens olika verksamheter utifrån mänskliga rättigheter. Inom hemtjänsten upplever äldre att de inte behöver ta emot hjälp av för många medarbetare. Anhöriga ges ett bra bemötande och stöd vid behov
- Har ett flexibelt, tillgängligt, hemlikt och tryggt boende
- I våra verksamheter i egen regi är väl informerade om hur de kan delta i och påverka sin vardag. Inom hemtjänsten finns en stor handlingsfrihet så att den äldre får beviljade och utförda insatser anpassade utifrån dagsaktuella behov och önskemål
- Har goda möjligheter till social gemenskap. Det finns sociala träffpunkter för äldre i stadsdelsnämndsområdet som erbjuder ett varierat och mångkulturellt innehåll med professionella kulturupplevelser
- På Sättra vård- och omsorgsboende tycker att måltiderna är trevliga stunder på dagen. De äldre erbjuds vällagad och näringsrik mat med hög andel ekologiskt innehåll och miljömärkt fisk
- Blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Övrigt:

- Förvaltningen genomför under 2018 en Silviahemscertifiering av den kommunala hemtjänsten och beställarenheten för att öka kompetensen kring, och säkerställa ett anpassat bemötande, av äldre med demens. Certifieringen förväntas också stärka det förebyggande arbetet för målgruppen äldre med begynnande demens.

Förväntat resultat

Minst 82 % av omsorgstagarna i äldreomsorgen är nöjda
Minst 87 % av omsorgstagarna i äldreomsorgen är trygga

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel aktuella genomförandeplaner inom						95 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förvaltningens egen regi- verksamheter inom äldreomsorgen								
 ♀ Andel äldre inom kommunala hemtjänsten som upplever att de känner förtroende för personalen				88 %		89 %		2018
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet						60 %		2018
 ♀ Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som trivs med de gemensamma utrymmena						64 %		2018
 ♀ Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att de har förtroende för personalen				81 %		82 %		2018
 ♀ Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds				73 %		74 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett informationsmaterial om brukares och anhörigas olika möjligheter att lämna synpunkter och klagomål på äldreomsorgen skickas ut	2018-01-01	2018-03-31	
 Förvaltningen bedriver ett uppsökande arbete och genomför informationsinsatser för äldre	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen bevakar hur arbetet med "Tryggt mottagande i hemmet" faller ut i det pågående pilotprojektet	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen startar ett aktivitetscenter i anslutning till seniorboendet i Sättra	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen säkerställer att mötesplatsernas aktiviteter har mångkulturellt innehåll	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen uppdrar åt Micasa att utreda möjligheten till tillagningskök på Sättra vård- och omsorgsboende	2018-01-01	2018-12-31	
 Hemtjänsten i förvaltningens egen regi fortsätter implementeringen av ramtid för hemtjänstens brukare	2018-01-01	2018-12-31	
 Hemtjänsten i förvaltningens egen regi samt Beställarenheten omsorg om äldre Silviahems-certifieras.	2018-01-01	2018-12-31	
 Under 2018 startas ett språkcafé på seniorboendets aktivitetscenter i Skärholmen	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Förvaltningen bedömer att samtliga 6 verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed

bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Flertalet av nämndmålen, aktiviteterna och indikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen bedöms uppnås.

Förvaltningen redovisar för flertalet goda exempel.

Målet "Energianvändningen är hållbar" uppfylls. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att minska energiförbrukningen och växla över till ökad användning av förnybar energi. Förvaltningen utreder för närvarande möjligheten att installera solcellspaneler på några av husen där förvaltningen bedriver verksamhet.

Målet "Nämndens transporter är miljöanpassade" uppfylls. Förvaltningen har genomfört en kartläggning över antalet taxiresor som gjorts i tjänsten och nya rutiner för dessa resor har implementerats. Målet för indikatorn bedöms därmed uppnås.

Målet "Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning" uppfylls helt. Förvaltningen fortsätter sitt arbete för att öka en hållbar hantering av stadsdelsnämndsområdets olika utemiljöer och i synnerhet Sättra naturreservat. Utgrävningen av Skärholmsdammen som genomfördes av förvaltningen och miljöförvaltningen i slutet av 2017 har visat goda resultat. Åtgärden möjliggör att dammens funktion upprätthålls, både för biologisk mångfald och som sedimentfälla.

Målet "Stockholms kretslopp är resurseffektiva" uppfylls. Förvaltningen utreder möjligheten att införa sopsortering i några av förvaltningens mindre förskolor som har andra förutsättningar med anledning av utrymmesbrist och därmed andra sopsorteringsmöjligheter.

Målet "Stockholms miljö är giftfritt" uppfylls. Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat. Förskolans köksnätverk har tagit fram material till en kokbok där varje kock bidragit med förslag på maträtter som ska vara näringsriktigt, klimatsmart och lättlagat.

Målet under "Inomhusmiljön i Stockholm är sund" uppfylls. Förvaltningen tar hänsyn till inspektioner och medarbetarnas synpunkter för att förbättra inomhusmiljön både i verksamhets- och administrativa lokaler.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens energiförbrukning har under perioden januari-juli ökat marginellt i jämförelse med samma period föregående år, från 0,76 GWh till 0,79 GWh. Då indikatorn enbart mäter köpt energi, och inte i förhållande till antal kvadratmeter, så är det svårt att dra slutsatser av resultatet. Förvaltningen har utökat med fler lokaler vilket skulle kunna förklara den ökade förbrukningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	--------------------	--------------------------	--------------------------	---------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				1,34 GWh		1,25 GWh	1785 GWh	2018

Nämndmål:

Nämndens energianvändning är hållbar

 Uppfylls helt

Beskrivning

•Förvaltningens verksamheter bidrar till minskad klimatpåverkan, effektiviserad energianvändning och växlar över till ökad användning av förnybar energi.

Förväntat resultat

Köpt energi minskar till 1,25 GWh

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen bevakar att vid all nybyggnation ska förskolor certifieras med Miljöbyggnad, lägst med nivå silver.	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker klimatinvesteringsmedel för byte av uttjänta armaturer vid motionsspår.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker medel för solcellsdrivna skräpkorgar som hjälper till att effektivisera tömningen samt sänka koldioxidutsläppen	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har i arbetet med miljöanpassningen av sina transporter under perioden köpt in elcyklar till medarbetarna i hemtjänsten i egen regi. Även en kartläggning av nyttjandet av taxi och hyrbilar i tjänst har genomförts och legat till grund för en revidering av riktlinjerna. Andra åtgärder som förvaltningen arbetat med är att öka andelen vårdplaneringar och andra möten som genomförs med hjälp av videokonferens som alternativ till transporter till fysiska mötesplatser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	44 %				85 %	85 %	85 %	Halvår 1 2018

Nämndmål:

Nämndens transporter är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Förvaltningens verksamheter väljer drivmedel och fordon som ger lägre luftföroreningar.
- Det är lätt att ta sig fram med cykel i området.
- Resor i tjänst sker miljövänligt genom att kollektivtrafik och cykel väljs i första hand.

Förväntat resultat

Antalet taxiresor i tjänst minskar i kostnader med 25%

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Kostnaden för taxiresor i tjänst minskar						25 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En kartläggning av nyttjande av taxi och hyrbilar i tjänst genomförs.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen samverkar med trafikkontoret för att rätta till felaktiga hänvisningsskyltar för cykel i området.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker klimatinvesteringsmedel för inköp av elcyklar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Vårdplaneringar och andra möten där förvaltningens medarbetare och brukare deltar görs via videokonferens där så är lämpligt.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter arbetet mot en hållbar användning av stadsdelsnämndsområdets olika utemiljöer, i synnerhet Sättra naturreservat. Arbetet innefattar olika arbetsformer som exempelvis deltagande i miljöförvaltningens förstudie kring en effektivare miljöövervakning av stadens natur. Förvaltningen kan nu se effekt av den urgrävning i Skärholmsdammen som genomfördes i Sättraån under 2017. Vattensalamandrarna har återvänt till ån vilket är ett tecken på att ekosystemet nu mår bra och att urgrävningen gav önskat resultat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden, arbeta med att tillgängliggöra naturreservaten för stockholmarna samt hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Ekosystemtjänster i park- och naturområden bidrar till en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Stadsdelsnämndsområdets grönområden sköts på ett sätt som gynnar rekreation och biologisk mångfald och tar vara på de nyttor som naturen kan ge och som gör staden både friskare och tåligare.
- Flickor och pojkar, kvinnor och män har nära att utnyttja grönskan och vattnet genom att Sätorskogens naturreservat är tillgängligt. Ekologiska värden utvecklas.

Förväntat resultat

Minst 95% av strandbaden har bra vattenkvalité enligt miljöförvaltningens mätningar

Minst 5% m2 genomförda naturvårdsåtgärder på prioriterade områden

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel m2 genomförda naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens nya prioriteringsstöd.						5 %		2018
 Andel måttillfällen av strandbadens vatten som visar på bra vattenkvalité				93,18 %		95 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Eventuella brister i vattenkvaliteten vid områdets strandbad utreds i samverkan med miljöförvaltningen och åtgärder för förbättrad vattenkvalité genomförs.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ansöker om 1 mnkr för att säkerställa en fortsatt ändamålsenlig skötsel av Sätorskogens naturreservat.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen deltar som pilotstadsdel i miljöförvaltningens förstudie "Effektivare miljöövervakning av stadens natur" och utvecklar arbetssätt för ekologiska förstärkningsåtgärder och mätmetoder för ekosystemtjänster.	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att minska avfall och öka möjligheten att återvinna och sopsortera framför allt genom framtagandet av rutiner för kontroll av farligt avfall och införelse av sorteringsmöjligheter hos förvaltningens verksamheter med tillagningskök.

Nämndmål:

Avfallshanteringen inom nämndens verksamheter är miljövänlig och resurseffektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

•Förvaltningens verksamheter bidrar till minskat avfall och möjligheten att återvinna och sopsortera ökar. Återvinningen och insamlingen av matavfall ökar och matsvinnet i verksamheterna minskar. Matavfall sorteras ut för biologisk behandling

Förväntat resultat

Minst 76% av förskolorna sorterar matavfall för biologisk behandling

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som sorterar matavfall för biologisk behandling				76		76 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arbetar med att ta fram rutiner för att ha kontroll på vilket farligt avfall som uppstår inom den egna verksamheten och förvissa sig om att egen hantering, borttransport och omhändertagande sker på ett korrekt sätt.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker klimatinvesteringsmedel för inköp av solcellsdrivna skräpkorgar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens verksamheter med tillagningskök sorterar där så är möjligt ut matavfall för biologisk behandling.	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat. Kunskap om klimatsmart matlagning ökar och information och kunskap sprids genom förvaltningens köksnätverk. Förskolornas inköp av ekologisk mat fortsätter att öka.

Goda exempel:

Kapten Reko, ett utbildningsmaterial från konsumentföreningen i Stockholm, används på en del förskolor där barnen lär sig om matsvinn och därmed blir mer miljömedvetna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			100 %		92 %	70%	2018
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		80 %	80%	2018
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				41,87		45 %	45%	2018

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Förskolorna fortsätter att arbeta för en giftfri förskola. Flickor och pojkar görs delaktiga i rensningen av leksaker och material som inte är kemikaliesmarta
- Flickor och pojkar görs delaktiga i vilken mat som serveras genom matråd tillsammans med förskolornas kockar. Vegetariska måltider serveras i förskolorna och kunskapen om klimatsmart matlagning ökar. Information sprids genom stadsdelens köksnätverk där goda erfarenheter utbyts. Planering finns att göra en bok med förslag på frukostar, luncher och middagar som är näringsriktig och klimatsmart som vårdnadshavarna ska få ta del av för att lära sig mer om det.
- Ekologiska livsmedel ökar och användningen av kemikalier minskar i förvaltningens egna verksamheter

Förväntat resultat

Minst 92 % av förskolorna har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola

80 % av bygg- och anläggningsentreprenader som avslutas uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system

Minst 45 % av andel inköpta måltider och livsmedel i staden är ekologiska

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna ansöker om att erhålla Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling"	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen arbetar med kemikalieregistreringssystemet Chemsoft och minskar användning av märkningspliktiga kemiska produkter/utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Vid om- eller utbyggnad av förskolor ställer förvaltningen krav på att fastighetsägare prioriterar att ta bort byggmaterial som innehåller skadliga kemikalier	2016-04-28	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls under året. Förvaltningens verksamheter har implementerat åtgärder i enlighet med de krav och riktlinjer som staden har på en god inomhusmiljö. Förvaltningen tar hänsyn till inspektioner och medarbetarnas synpunkter för att förbättra inomhusmiljön både i verksamhets- och administrativa lokaler.

Nämndmål:

Inomhusmiljön i nämndens verksamhetslokaler är sund

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Förvaltningen bedriver sin verksamhet i lokaler där inomhusmiljön är av god kvalitet
- När åtgärder vidtas för att förbättra inomhusmiljön bevakas att tekniska lösningar som bidrar både till en bättre inomhusmiljö och lägre eller lika energianvändning eftersträvas

Förväntat resultat

Vid ny – och ombyggnationer görs luftmätningar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen gör luftmätningar vid ny- och ombyggnationer	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att samtliga 5 verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Flertalet av nämndmålen, aktiviteterna och indikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen bedöms uppnås.

Förvaltningen redovisar för flertalet goda exempel.

Målet "Stockholm är en världsledande kunskapsregion" uppfylls. Förvaltningens samarbete

med Södertörns högskola fortsätter. Mötesplatsen Centrum för professionsutveckling (CPU) har upprättats och används för träffar med handledare och studenter men även av övriga pedagoger i förvaltningen. Under hösten har förvaltningen för första gången ett sammanhållet mottagande av socionomstudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) som ett led i stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare.

Målet "Stockholm är en företagsvänlig stad" uppfylls. Samverkan har inletts med Stockholm Business Region för att analysera de generella tillväxtmöjligheterna i området samt utreda behov av och möjlighet till lokal näringslivsanalys. Arbetet är framförallt inriktat på utvecklingen av centrala Skärholmen men även på att stärka företagandet i Vårberg och att stötta kvinnor och personer med utländsk bakgrund, inklusive nyanlända, att komma i arbete eller studier.

Målet "Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva" uppfylls. Där utfall för KF-indikatorer finns uppnås årsmålen. Förvaltningen har minskat andelen befolkning som har ekonomiskt bistånd och även andelen av hushållen som har långvarigt ekonomiskt bistånd. Utfallen gällande kvinnor är dock högre än årsmålen. Utifrån detta så arbetar förvaltningen medvetet med att minska antalet kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd, bland annat genom arbetsmarknadsinsatser däribland Stockholmsjobb.

Målet "I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet" uppfylls.

Förvaltningens medborgarvärdar och samhällsvägledarna vid medborgarkontoret arbetar kontinuerligt med att ge information om möjliga utbildnings- och karriärvägar. 3 % av de ärenden medborgarkontoret hanterar och 7% av medborgarvärdarnas besökare kommer med frågor som relaterar till utbildning.

Målet "Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar" uppfylls. Förvaltningen redovisar en budget i balans och bedömer att budgeten för året kommer att hållas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen samverkar med högskolor och universitet inom områdena förskola, socialtjänst, funktionsnedsättning och äldreomsorg samt stadsutveckling och medborgarservice. Samverkan ger såväl ett kunskapsutbyte som en rekryteringsbas för förvaltningen.

Goda exempel

Förskolans utvidgade samarbete med Södertörns högskola fortsätter. Mötesplatsen Centrum för professionsutveckling (CPU), som upprättades i början av året, används regelbundet för träffar med handledare och studenter men även av övriga pedagoger i förvaltningen. På mötesplatsen fortgår arbetet med att bygga pedagogiska miljöer som inspiration till pedagogerna i stadsdelen.

Under hösten har förvaltningen för första gången ett sammanhållet mottagande av socionomstudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU). Socialtjänstens

utvecklingsledare samordnar tillgängliga praktikplatser mot lärosätena, ger en gemensam introduktion till studenter och handledare och ingår i stadens nätverk av VFU-samordnare. Arbetet med VFU-mottagandet är också en del av stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	48				48	45	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2018

Nämndmål:

Förvaltningen samverkar med högskolor och universitet för kunskapsutbyte

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Där det är möjligt samverkar förvaltningen med högskolor och universitet i regionen inom områdena förskola, socialtjänst, funktionsnedsättning och äldreomsorg samt stadsutveckling och medborgarservice
- Inom ramen för handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare finns en avsiktsförklaring gällande att utöka och förenkla mottagandet av studenter för att genomföra den verksamhetsförlagda utbildningen
- Förvaltningen samverkar med Södertörns högskola, i projektet Centrum för professionsutveckling (CPU), med syfte att öka kvaliteten på den verksamhetsförlagda utbildningen för förskollärarstudenter samt stärka och kompetensutveckla förskolans medarbetare

Förväntat resultat

Minst 45 tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för socionomer						12 st		2018
 Antal tillhandahållna platser för verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare (VFU)						29 st		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna platser för verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskor och paramedicinare (VFU)						4 st		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ser över möjligheten och behovet av att inrätta en VFU-samordnare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen startar projektet CPU – Centrum för professionsutveckling tillsammans med Södertörns högskola.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att attrahera fler företag samt att tillgängliggöra rådgivning för småföretagare och det lokala näringslivet, bland annat genom ett utökat samarbete med Stockholm Business Region och stadens Start-up verksamhet. En inplanerad jobbmässa i Vårberg under hösten är exempel på resultat av detta samarbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Företagare väljer att etablera sig i stadsdelsnämndsområdet och fler arbetstillfällen skapas lokalt

 Uppfylls helt

Beskrivning

• När stadsdelsnämndsområdet växer etableras fler företag lokalt och befintliga verksamheter kan växa. För småföretagare och det lokala näringslivet finns företagarservice och rådgivning, bland annat genom stadens Start-up verksamhet. (LUP)

Förväntat resultat

En näringslivsanalys finns för stadsdelsnämndsområdet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen förstärker samarbetet med Stockholm Business Region och Start up Stockholm för att utöka deras närvaro i Skärholmens stadsdelsnämndsområde. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ger vägledning till personer som vill starta eget, om den rådgivning och det stöd staden erbjuder. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen når målen gällande totala andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen samt totala andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd. Utfallen gällande kvinnor är dock högre än årsmålen. I stadsdelsnämndsområdet finns många ensamstående kvinnor med barn och forskning visar att efter en separation är det vanligt att det är kvinnan som tar det största ansvaret för barnen, vilket inkluderar ett ekonomiskt ansvar. Utifrån detta så arbetar förvaltningen medvetet med att minska antalet kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd, bland annat genom arbetsmarknadsinsatser så som Stockholmsjobb.

Förvaltningen fortsätter att arbeta aktivt med att så fort som möjligt få ut sökande i egen försörjning genom arbete, studier eller annan ersättning. För att nå detta mål har förvaltningen ett nära samarbete med Jobbtorg och Arbetsförmedling.

Förvaltningen arbetar motiverande genom MI:s förhållningssätt i mötet med klienten. Även den förändringsplan som alla som uppbär ekonomiskt bistånd har är baserad på MI.

Goda exempel

Enheten för ekonomiskt bistånd har under våren gjort en organisationsförändring med ett eget mottagningsteam samt ett utredningsteam dit klienter med långvarigt behov av bistånd överförs. Genom att enheten har en egen mottagningsfunktion har nya rutiner utarbetats för att möta klienternas behov på bästa sätt och bedöma lämpliga insatser. Enheten har i samband med organisationsförändringen också utsett seniora handläggare med uppdrag att hålla i introduktionen av nya medarbetare. De seniora handläggarna är ett sätt att ta tillvara på medarbetarnas kompetens och stärk den professionella rollen, samt ge nya medarbetare goda förutsättningar till lärande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,12 %	2,8 %	3,46 %	3,13 %	3,3 %	3,3 %	1,6%	Tertial 2 2018
  Andel unga som varken arbetar eller studerar							Fastställd 2018	2018
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt	2,01 %	1,71 %	2,32 %	2,11 %	2,2 %	2,2 %	1,1%	Tertial 2 2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	19 st	5 st	14 st		20 st	20 st	1 000 st	Tertial 2 2018
♀								
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	79 st	24 st	55 st	2 st	74 st	35 st	500 st	Tertial 2 2018
♀								
Analys Fler kvinnor än män har genomfört praktik inom förvaltningen. Sannolikt beror detta på att det inom förvaltningen har funnits fler arbeten som traditionellt riktar sig mot kvinnor så som praktiktillfällen inom vård och omsorg och förskola. Jobbtorg är de som matchar praktikanterna vilket innebär att det är där eventuella åtgärder kan vidtas.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	642			744	700	800 st	9 000 st	Tertial 2 2018
Analys Förvaltningen kunde under sommaren erbjuda 642 platser. Till höst och jullov räknar förvaltningen med att kunna erbjuda 70 platser. Förvaltningen prognosticerar därför att årsmålet på 800 inte kommer att nås. Målvärdet är sannolikt felaktigt satt.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	19			35	25	25 st	1 000 st	Tertial 2 2018
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	630 st	302 st	328 st	603 st	700	700 st	9 000 st	Tertial 2 2018
♀								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska genom jobbtorgen för unga i Kista, Skärholmen och vid Globen, och i samarbete med stadsdelsnämnderna förstärka det uppsökande och stödjande arbetet för unga utan sysselsättning och med komplex problematik samt utveckla insatser för målgruppen.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna öka utbytet mellan stadsdelarna kring sommarjobben för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandlingar.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med en särskild inriktning mot unga.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska, exempelvis inom ramen för sina olika verksamhetsområden, öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Fler kvinnor och män jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män:

- Är självförsörjande. De som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd att bli självförsörjande och är enbart beroende av ekonomiskt bistånd under en kortare period. Nyanlända ges stöd till att komma in i och slutföra arbetsförmedlingens etableringsprogram, vilket ökar möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Barns röster i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd, görs hörda utifrån ett tydligt barnperspektiv
- Som står utanför samhället nås genom förvaltningens proaktiva och uppsökande arbete i samverkan med jobbtorg, arbetsförmedlingen och andra aktörer. Särskilda sociala insatsgrupper för unga vuxna fortsätter i samverkan med Jobbtorg, polis och andra aktörer (LUP)
- Ges möjlighet till utbildning inom bristyrken för framför allt riktade till kvinnor och unga vuxna (LUP)
- Ges möjlighet till praktiktillfällen genom Stockholmsjobb och fler anställningar skapas för personer i arbetsmarknadsåtgärder som inkluderar visstidsanställningar
- Som är mellan 16-29 år har arbete eller studerar (LUP)
- Som deltar i en daglig verksamhet har möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden
- Är delaktiga i myndighetsutövningen och har inflytande över insatsernas utformning. De är väl informerade om hur de kan ha inflytande över sin livssituation

Flickor och pojkar:

- Får feriejobb och arbetslivserfarenhet

Förväntat resultat

Högst 3,3% av stadsdelsnämndområdets befolkning har ekonomiskt bistånd

Högst 2,2% av hushållen i stadsdelsnämndsområdet har långvarigt ekonomiskt bistånd

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samarbetar med arbetsmarknadsförvaltningen för att stärka arbetet med unga vuxna och kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden (LUP)	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utreder möjligheter att i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och andra stadsdelar ta fram ytterligare skräddarsydda utbildningar inom olika bristyrken. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar samarbetet med utbildning- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet Iwork (utökat stöd till individer och arbetsgivare) för att unga med funktionsnedsättningar ska få möjlighet att provas mot eller stöttas till sysselsättning.	2018-01-01	2018-12-31	
 I samverkan med arbetsmarknad- och socialförvaltningen sprida metoden Individual placement and support (IPS).	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens medborgarvårdar och samhällsvägledarna vid medborgarkontoret arbetar kontinuerligt med att ge information om möjliga utbildnings- och karriärvägar. 3 % av de ärenden medborgarkontoret hanterar och 7% av medborgarvårdarnas besökare kommer med frågor som relaterar till utbildning.

Förvaltningen har genom enheten för ekonomiskt bistånd ett nära samarbete med Jobbtorg för att lotsa invånare som står utanför utbildningssystemet och arbetsmarknaden till rätt insatser. Kring målgruppen unga vuxna har förvaltningen en särskild samverkan med Jobbtorg.

Nämndmål:

Kvinnor och män har kunskap om vilka utbildningsvägar som finns att tillgå

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Invånare har kunskap om var de vänder sig för att få kunskap om relevanta utbildningsvägar

Förväntat resultat

Minst tre verksamheter vägleder invånare om relevanta utbildningsvägar (introduktionsförskola, medborgarvårdar och samhällsvägledare)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen lotsar personer till rätt instans för att kunna få kunskap om relevanta utbildningsvägar	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar och samordnar sitt arbete med det uppsökandet arbetet tillsammans med arbetsmarkandsförvaltningen för att nå fler som står utanför utbildningssystemet	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen prognostiserar en budget i balans och fortsätter att arbeta kostnadsmedvetet och kvalitetsutvecklande med fokus på vilka resultat och effekter som ska åstadkommas för våra invånare och brukare.

Förvaltningen har i prognosen tagit höjd för oförutsedd resultatpåverkande post i form av en återbetalning av statsbidrag om 9,8 mnkr som förvaltningen tidigare erhållit felaktigt. Detta utgör skillnaden mot föregående månads prognos.

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås. .

Goda exempel

Ett arbete har påbörjats i syfte att i största möjliga mån göra ekonomiuppföljningen så enhetlig som möjligt för förvaltningens chefer. Målet är bland annat att minska sårbarheten då det blir enklare för andra controllers att ta över nya områden. Mer enhetlig stöd till cheferna oavsett vad för verksamhet de ansvarar för samt mer tidseffektiv ekonomiuppföljning. Under hösten kommer dessutom controllerfunktionen att förstärkas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			98,6 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			98,4 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2018

Nämndmål:

Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Förvaltningen har en budget i ekonomisk balans. Verksamheterna är kostnadseffektiva och anpassade till brukarnas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer.
- Investeringarna präglas av kostnadsmedvetenhet för att garantera god hushållning av resurser. Prioriteringen sker utifrån de områden där behoven är störst med fokus på ett socialt och jämställt perspektiv.
- Prognossäkerheten i nämndens verksamheter är god.

Förväntat resultat

Nämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 % efter resultatöverföringar
Nämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 % mellan tertialrapport 2 och bokslut

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att samtliga 8 verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Flertalet av nämndmålen, aktiviteterna och indikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen bedöms uppnås.

Förvaltningen redovisar för flertalet goda exempel.

Målet "Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika" bedöms uppfyllas. I stort pågår arbetet enligt verksamhetsplan. Mot den bakgrunden bedöms flertalet aktiviteter och indikatorers årsmål uppnås. Bland goda exempel kan bland annat nämnas att förvaltningens samtliga tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys. Flera av förvaltningens enheter har tagit del av utbildning i att genomföra jämställdhetsanalyser med hjälp av metoden "Sjuan". Förvaltningen har även under året fått utmärkelsen Bästa Jämställdhetsindex JÄMIX.

Målet "Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor" bedöms uppfyllas. Resultatet på KF-indikatorerna "Aktivitet medskapandeindex" samt "Index bra arbetsgivare" är bland de högsta resultaten i staden. Dock uppfylls årsmålen endast delvis mot bakgrund av föregående års höga resultat. Målen för sjukfrånvaron förväntas nås under året.

Förvaltningen har sökt och fått medel för ett pilotprojekt i syfte att utveckla medarbetarskapet och samtidigt bidra till personlig utveckling för ett antal utvalda medarbetare från samtliga verksamhetsområden. Programmet omfattar kommunikation, grupputveckling och personlig handlingsplan. Utöver detta har förvaltningen påbörjat en satsning vid namn "Personalstöd". Det är en möjlighet för alla medarbetare att kunna ringa förvaltningens krisstödsleverantör och helt anonymt och kostnadsfritt få psykologiskt stöd men också möjlighet till familjejuridisk rådgivning.

Målet "Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering" uppfylls. Bedömningen av måloppfyllelse grundar sig på att årsmålet för indikatorerna om andelen som inte upplever diskriminering inom förskola, familjedaghem respektive dagverksamhet för äldre uppnås.

Som gott exempel kan nämnas att hos stödverksamheten inom verksamhetsområde äldreomsorg anordnades en HBTQ-vecka för seniorer under EuroPride 2018. Programpunkterna blev välbesökta vilket förvaltningen tolkar som att HBTQ-veckan var något som det fanns ett behov av hos målgruppen.

Målet "Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention" uppfylls. Förvaltningen använder åtgärdsplanen för att säkerställa att socialsekreterare genomför barnkonsekvensanalyser i alla ärenden som rör familjer som placerats av socialtjänsten med osäkra boendeförhållanden. Det är osäkert om målet för nämndindikator "Andel barn och ungdomar (5-17 år) som fått sin utredning återkopplad" kommer att nås. Förvaltningen har därför vidtagit åtgärder i form av dels förstärkt uppföljning och analys till varför utredningar inte återkopplats enligt målsättning, dels ge utökat stöd till socialsekreterarna.

Som gott exempel kan nämnas att indikatorn "Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd" bedöms uppnås. Denna bedömning gjordes inte vid T1 men genom ett väl genomfört strukturerat arbetet gör nu förvaltningen bedömningen att årsmålet kommer uppnås.

Målet "Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld" uppfylls. Det finns inga resultat än för några indikatorer under årsmålet med mot bakgrund av pågående arbete bedömer förvaltningen att årsmålen kommer uppnås. Enligt plan invigdes Relationsvårdscenter (RVC) Sydväst i slutet på augusti. Förutom RVC kommer även

förvaltningen ha ett gemensamt relationsvårdsteam (RVT) tillsammans med Hägersten-Liljeholmen- och Älvsjö stadsdelsförvaltningar.

Målet "Stockholm är en tillgänglig stad för alla" uppfylls. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att skapa ett pedagogiskt ramverk inom LSS-verksamheterna i egen regi. Material till ramverket har börjat produceras och har bearbetats i en första omgång fokusgrupper med brukare respektive anhöriga.

Sommarens värmebölja ställde ökade krav på förvaltningens medarbetare inom verksamhetsområde funktionsnedsättning att anpassa verksamheten till rådande situation, och förvaltningen kan konstatera att medarbetarna klarade detta väl. Framtagna rutiner och handlingsplaner följdes väl.

Målet "Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande" uppfylls. Nämnden har beviljats medel för trygghetsskapande investeringar i Vårberg. Den investering som kommer att göras har invånarna i Vårberg arbetat fram genom en process för medborgarbudget.

Som gott exempel kan närmast att under juni genomförde förvaltningen i samarbete med arkitektföretagen White och Tengbom projektet "Vi skapar STADEN". Syftet var att öka ungas kunskap om stadsutvecklingsprojektet "Fokus Skärholmen" och hur staden planeras. En grupp om 12 ferieungdomar fick möjlighet att ta del av inspirationsföreläsningar samt driva ett eget temporärt stadsutvecklingsprojekt i liten skala. Projektet resulterande i ett förslag om en utomhusfritidsgård i Sätredalsparken.

Förvaltningen har, med medel från myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, anställt en projektledare för att öka valdeltagandet bland utrikes födda via projektet "Skärholmen röstar!"

Dialogtorget i Vårbergs centrum är en mötesplats för samhällsinformation och vägledning. Analysen av 2017 års verksamhet har lett till att medborgarvårdarnas uppdrag har riktats till att arbeta med kvinnor i Vårberg som primär målgrupp. Därtill har medborgarvårdarna under 2018 arbetat uppsökande med särskilt fokus på kvinnor på platser som introduktionsförskolan, SFI och kvinnoföreningar med mera. I samverkan med centrumägaren har särskilda kvinnofikan i Vårbergs centrum arrangerats i syfte att få fler kvinnor att ta plats i det offentliga rummet.

Målet "Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning" uppfylls. Årsmålet avseende andelen av förvaltningens inköp från anslutna leverantörer som är elektroniska bedöms uppnås. Förvaltningen har i samarbete med Älvsjö stadsdelsförvaltning rekryterat en upphandlingssamordnare i syfte att stärka inköp- och upphandlingskompetensen i förvaltningarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all ordinarie

verksamhet. Förvaltningen bedömer att arbetet med att analysera könsuppdelad statistik och andra beslut utifrån att makt, möjligheter och resurser ska fördelas lika oberoende av kön har förbättrats. Under året har flera av förvaltningens enheter tagit del av utbildning i att genomföra jämställdhetsanalyser med hjälp av metoden "Sjuan". I slutet av året kommer förvaltningen ta fram ett "jämställdhetsboksut" som beskriver förvaltningens jämställdhetsarbete under året.

Exempel på jämställdhetsanalyser som gjorts under året finns presenterade under respektive brukarmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %				100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stödja kvinnors organisering med målet att öka kvinnors makt och inflytande i det offentliga rummet.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Invånarna i stadsdelsnämndsområdet behandlas lika och ges samma förutsättningar oavsett kön
- Samverkan med civilsamhället utvecklas och bidrar till kvinnors makt i det offentliga rummet
- Medarbetare har kunskap inom jämställdhet och jämställdhetsanalyser görs i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm
- Genusbudgetering provas inom utvalda enheter

Förväntat resultat

Alla egeninitierade tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utvecklar jämställdhetsarbetet genom den tillsatta styrgruppen med representanter från förvaltningens alla verksamheter	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvärderar arbetssättet med avkånade ärendedragningar	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare utbildas i jämställdhet	2018-01-01	2018-12-31	
 Samverkan med stadsmissionen utvecklas och stärks för att öka	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kvinnors makt i det offentliga rummet			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har av Nyckeltalsinstitutet under året fått utmärkelsen "Bästa jämställdhetsindex JÄMIX" för mest jämställda arbetsplats bland samtliga stadsdelsförvaltningar. JÄMIX utgör ett sammanfattande jämställdhetsindex utifrån nio olika nyckeltal; exempelvis sett till lön och karriärmöjligheter för män respektive kvinnor.

Förvaltningens hälsofrämjande satsning i form av "Personalstöd" har påbörjats den 1 juli. Det är en möjlighet för alla medarbetare att kunna ringa förvaltningens krisstödsleverantör och helt anonymt och kostnadsfritt få psykologiskt stöd men också möjlighet till familjejuridisk rådgivning. Denna satsning förväntas ge en positiv effekt såväl genom minskad sjukfrånvaro som på medarbetarnas syn på förvaltningen som en bra arbetsgivare.

Förvaltningen har påbörjat en revidering av värdegrunden, bland annat har samtliga medarbetare under sommaren fått rösta på de värdeord som var och en anser beskriver förvaltningens värdegrund idag och imorgon. Värdegrundsarbetet kommer att fortsätta under 2019.

Ytterligare satsningar som planeras under hösten är genomförandet av systematiska uppföljningar av introduktionen hos nya medarbetare, samt återupptagandet av avgångssamtal för samtliga medarbetare som slutar. Dessa undersökningar förväntas kunna ge uppslag till arbetsmiljöförbättrande åtgärder och därmed även ytterst bidra till att minska sjukfrånvaron.

Under september påbörjades karriärutvecklingsprogrammet "Horisont" för usedda medarbetare inom förvaltningen. Exempel på övriga planerade kompetenshöjande utbildningsaktiviteter är HBTQ-diplomerings och utbildningar i svenska språket inom förskolan och äldreomsorgen.

Goda resultat från årets medarbetarenkät var exempelvis medarbetarnas upplevelse av delaktighet, inflytande och ett öppet arbetsklimat. Dessa tre har gett samma eller högre värde i år jämfört med föregående år. Glädjande är också att svarsfrekvensen från medarbetarenkäten uppmättes till 88 procent vilket är högst bland stadsdelsförvaltningarna. Det tyder på ett fortsatt högt medarbetarengagemang. Resultatet från "Aktivt medskapandeindex" har minskat med en procentenhet, men är fortsatt högt i jämförelse med andra stadsdelar. Utifrån tillgängliga underlag är det svårt att härleda orsaker till denna förhållandevis ringa nedgång i resultatet. Sannolikt är förklaringen normalt förekommande fluktuationer som förekommer i denna typ av undersökningar. Förvaltningen fortsätter att arbeta systematiskt med arbetsmiljöförbättrande och kompetenshöjande åtgärder.

Förvaltningen har en hög ambitionsnivå vad gäller medarbetarnas kompens inom genus, normkritik, antirasistiska perspektiv och HBTQ-frågor. Målet är att ingen, varken medarbetare eller medborgare, ska bli diskriminerad i våra verksamheter. Därför har

förvaltningen påbörjat omfattande kompetenshöjande insatser för att ge medarbetarna kunskaper inom dessa områden. Tolv enheter planeras under året genomgå stadens diplomutbildning i HBTQ och normkritik, och samtliga medarbetare inom stadsdelen erbjuds kunskapshöjande insatser gällande den reviderade diskrimineringslagstiftningen. Utöver detta vill förvaltningen utveckla ett metodstöd för att enheterna kontinuerligt ska kunna arbeta med frågorna inom deras verksamhetsområden så att detta inte blir en engångssatsning.

Goda exempel

Förvaltningens syfte med satsningen "Horisont" är att utveckla medarbetarskapet och samtidigt bidra till personlig utveckling för ett antal utvalda medarbetare från samtliga verksamhetsområden. Det unika i satsningen är att merparten av deltagarna har roller som innefattar dagliga brukarkontakter, vilket förväntas skapa goda möjligheter till verksamhetsutveckling sett utifrån ett brukarperspektiv. Programmet omfattar exempelvis följande områden; Kommunikation, grupputveckling och personlig handlingsplan.

Förvaltningen har för medarbetare inom äldreomsorg och funktionsnedsättning gjort en insats för att utveckla kunskaper i svenska språket. Under detta projekt samt utifrån medarbetarenkäten har ett behov av kompetensutveckling i datorkunskap uppmärksamats. Detta har lett till en ny kompetensutvecklingsinsats inom dataanvändning. Förvaltningen kommer att utvärdera under 2019 men har förhoppningen att insatserna i förlängningen ska generera högre kvalitet i kommunikationen med brukare och anhöriga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex ♀	82	84	82	83		83	81	2018
Analys Samtliga tre delindex som inryms i indexvärdet; Motivation, styrning och ledarskap ligger över genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna, vilket kan indikera att förvaltningens satsningar gett resultat. Detta antagande förstärks sett till att indexvärdena för AMI och delindex ökat sedan mätningarna påbörjades 2013. Årets AMI-värde ligger en indexenhet under föregående års. Orsaken till denna mindre nedgång i resultatet kan bota i de naturliga svängningar som kan förekomma vid denna typ av mätningar, då resultaten från övriga delar av undersökningen ger en fortsatt positiv bild av medarbetarnas upplevelse av till exempel medarbetarskapet. AMI för män ligger två enheter högre än kvinnornas, vilket hänger samman med att männen har en något mera positiv syn på ledarskapet jämfört med kvinnorna. Förvaltningen hoppas på att det fortsatta arbetet med arbetsmiljöförbättringar och kompetenshöjande åtgärder ska ge positiva resultat vid nästa mätning.								
  Index Bra arbetsgivare ♀	83			82		84	84	2018
Analys Indexvärdet för Bra arbetsgivare har ökat med en procentenhet jämfört med föregående år och ligger en enhet högre jämfört med utfallet för samtliga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningens arbete för lika rättigheter och möjligheter i syfte att motverka diskriminering, och arbetet med att minska AVA-anställningar är exempel på åtgärder som ska kunna bidra till måluppfyllelse till nästa mätning. Ytterligare åtgärder är genomförandet av en systematisk uppföljning av introduktionen av nyanställda medarbetare liksom systematiska avgångssamtal.								
  Sjukfrånvaro ♀	7,1 %	4,2 %	7,7 %	7,1 %	6,9 %	6,9 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2018
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Vi förväntas uppnå årsmålet genom att systematiskt följa upp sjukfrånvaron på individ och organisatorisk nivå. Förvaltningen kommer att påbörja en systematisk uppföljning av introduktionen av nyanställda och återuppta avgångssamtal med samtliga medarbetare. Syftet är att fånga upp eventuella brister och arbetsmiljöproblem, dels från medarbetare som börjar i förvaltningen, dels från medarbetare som slutar i förvaltningen. Arbetssättet som införs förväntas bidra till minskad sjukfrånvaro.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,4 %	1,9 %	2,4 %	2,3 %	2,2 %	2,2 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2018
Analys Vi förväntas uppnå årsmålet genom att chefer systematiskt, och i ett tidigt skede följer upp medarbetare med korttidsfrånvaro. Individuella hälsosamtal är ett verktyg som används vid uppföljningssamtal med medarbetare.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna stödja stadsdelsnämnderna i hur äldreomsorgen kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra och utvärdera en pilot med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Chefer och medarbetare har en gemensam bild av uppdraget och rätt kompetens för att nå verksamhetens mål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Chefer och medarbetare har kompetens:

- För sitt uppdrag. Det finns en långsiktig strategi för förvaltningens kompetensförsörjning, där satsningar görs för att attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och behålla medarbetare. Behoven av kompetens ser olika ut i olika verksamheter och strategin är anpassad efter detta. Samtliga medarbetare har individuella utvecklingsplaner. All rekrytering är kompetensbaserad
- Inom genus, normkritik, antirasistiskt perspektiv och HBTQ frågor för att ingen, varken medarbetare eller medborgare, ska bli diskriminerad. Arbetet mot diskriminering sker systematiskt och utmärks av lärande
- För att kunna möta invånare, oavsett kön, som lever med våld i nära relationer, har en psykisk ohälsa eller som har ett pågående missbruk
- För att kunna arbeta våldsförebyggande med barn och unga oavsett kön
- Om barnkonventionen och barns rättigheter.

I övrigt är chefer och medarbetare:

- Väl insatta i målen och analyserar systematiskt resultaten ur ett jämställdhetsperspektiv för

att förbättra arbetssätt och nå förbättrad måluppfyllelse utifrån resultatbaserad styrning

•Uppmärksam på brukaren/medborgarens behov och vad som leder till goda resultat som sen blir grunden för verksamhetens utveckling

Förväntat resultat

Minst 93 % av medarbetarna anser att de är insatta i sin arbetsplats mål

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål (Nivå 4-5)	92 %	93 %	92 %	93 %		93 %		2018
Analys Förvaltningens index ligger på en hög nivå och tre procentenheter över stadens genomsnitt. Personalomsättning kan vara en bidragande faktor till att alla inte blivit insatta i arbetsplatsen mål fullt ut. I syfte att öka andelen medarbetare som är insatta i enhetens mål har många enheter arbetat särskilt med dessa frågor vid APT och vid gemensamma planeringsdagar. Andra exempel på åtgärder är att några enheter involverat medarbetarna i de tertiälvisa uppföljningarna och i VB-arbetet. Båda dessa aktiviteter kommer att fortsätta under hösten.								
 Andel medarbetare som har en skriftlig individuell utvecklingsplan	88 %			84 %		85 %		2018
 Andel medarbetare, kvinnor och män, som genomgått en utbildning i jämställdhet, mångfald, genus, normkritik, antirasistiska perspektiv och/eller HBTQ-frågor	52 %			43 %		45 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett ledaraspirantprogram utvecklas för förvaltningens medarbetare.	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen fortsätter kompetensutvecklingsatsningen "Läsliften" som primärt riktar sig till förskollärare och bygger på kollegialt lärande med stöd av handledare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen satsar på att höja den språkliga kompetensen, i både tal och skrift, hos medarbetaren	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens arbete med kompetensförsörjning ska vidareutvecklas och aktiviteter enligt förvaltningens kompetensförsörjningsplan genomförs (se bilaga 10)	2016-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens lönekriterier vidareutvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna	2015-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens värdegrund revideras	2018-01-01	2019-12-31	
 Medarbetare inom flera enheter HBTQ-certifieras	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri utbildas i anhörigperspektivet	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare och chefer kompetensutvecklas inom genus, normkritik, antirasistiska perspektiv, HBTQ-frågor och diskrimineringsfrågor för att säkerställa att ingen invånare eller medarbetare utsätts för diskriminering eller kränkande	2017-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
särbehandling			
 Medarbetare och chefer kompetensutvecklas inom våldsbejakande extremism samt otillåten påverkan	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetarna kompetensutvecklas i användning av digitala verktyg	2017-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Chefer och medarbetare tar ansvar för en god arbetsmiljö för att nå verksamhetens mål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Chefer och medarbetare:

- Upplever arbetsglädje och har trygga arbetsvillkor. Fasta heltidsanställningar ökar och visstidsanställningar minskar
- Upplever att förvaltningen och deras arbetsplats är en arbetsplats för alla som genomsyras av jämställdhet och mångfald. Arbetsplatserna är fria från diskriminering och mänskliga rättigheter är respekterade. Ett systematiskt arbete bedrivs för att säkerställa att alla medarbetare behandlas likvärdigt kopplat till arbetsförhållanden, utvecklingsmöjligheter och arbetsvillkor
- Inom socialtjänsten och förskola upplever att de har en bra arbetssituation utifrån intentionerna i stadens handlingsplaner och de deltar och bidrar i arbetet
- Har en god arbetsmiljö. Ett aktivt hälsofrämjande arbete bedrivs. Chefer utövar ett närvarande ledarskap och medarbetare får det stöd de behöver för att lyckas med sitt uppdrag. Medarbetarna kan påverka sitt arbete och är delaktiga i att utveckla verksamheten. Sjukfrånvaron minskar
- Är involverade i att ta fram utvecklingsområden och åtgärder utifrån medarbetarundersökningens resultat

Chefer:

- Upplever att de får ett gott stöd för att lyckas med sitt uppdrag

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och uppgår till max 6,9 %

Aktivt medskapandeindex uppgår till minst 83 %

Minst 75 % av förvaltningens medarbetare anser att ens chef ger stöd i prioriteringar mellan arbetsuppgifter när medarbetaren behöver

Minst 80 % av förvaltningens medarbetare inom socialtjänstens myndighetsutövande verksamheter har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare

Förskolans handlingsplan för barnskötare och förskollärare implementeras

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2017	Progn s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens medarbetare inom socialtjänstens myndighetsutövande verksamheter som har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och bistandsbedömare.	93,33 %				80 %	80 %		Tertial 2 2018
  Andel långtidssjukfrånvaro	3,37 %	1,47 %	3,73 %	3,39 %	3,3 %	3,3 %		Tertial 2 2018
  Andel medarbetare med tillsvidareanställning	89 %	89 %	89 %	82 %		91 %		2018
Analys Personalomsättning och nya avgränsade projekt inom förvaltningen har ökat behovet av tidsbegränsade anställningar. Periodens utfall har ökat med sju procentenheter och arbetet med att öka andelen tillsvidareanställningar kommer att vara fortsatt prioriterat.								
  Andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet (Nivå 4-5)	79 %	81 %	79 %	80 %		80 %		2018
Analys Periodens utfall ger en marginell skillnad till årsmålet och är tre procentenheter högre än stadens gemensamma resultat. Sannolikt påverkas svar på denna fråga även av faktorer som inte är direkt arbetsrelaterade utan mer kopplade till faktorer som handlar om balans i livet. Förhoppningen är att arbetet med resultaten från medarbetarenkäten liksom övrigt arbetsmiljö- och hälsoarbete som bedrivs inom förvaltningen kommer att ge bättre resultat vid nästa mätning.								
  Andel medarbetare som upplever att de får stöd från in chef i prioriteringar mellan arbetsuppgifter när de behöver det (Nivå 8-10)	74 %	75 %	74 %	74 %		75 %		2018
Analys Sannolikt har resultatet påverkats av ett behov av ökad kommunikation av vilka möjligheter det finns till att få stöd i prioriteringar av arbetsuppgifter, liksom att chefernas tillgänglighet kan ha påverkat resultatet. Förvaltningen förväntar ett förbättrat resultat genom enheternas fortsatta arbete med att på olika sätt skapa ökade förutsättningar för medarbetarnas stöd i arbetet. Exempelvis genom kontinuerliga uppföljningssamtal med medarbetare, införandet av koordineringsmöten, månadsavstämningar, öka chefernas fysiska närvaro på arbetsplatsen, ge ökat mentorstöd samt externt konsultstöd.								
  Andel medarbetare som upplever att de har möjligheter att påverka hur de ska utföra sitt arbete (Nivå 8-10)	78 %	84 %	77 %	74 %		75 %		2018
  Andel medarbetare som upplever att de kan få tag i sin chef om de behöver det (Nivå 8-10)	81 %	87 %	80 %	81 %		82 %		2018
Analys Resultatet är tre procentenheter högre än stadens resultat. Eventuell orsak till upplevelsen av chefernas tillgänglighet är att många chefer har ansvar för flera olika fysiskt belägna arbetsplatser. Ett högre resultat förväntas uppnås genom att ge								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
medarbetarna ökat chefsstöd, bland annat genom olika åtgärder för att öka chefens tillgänglighet genom att öka den fysiska närvaron på arbetsplatsen. Exempel på övriga åtgärder är; ökad användning av digitala verktyg så som mail, telefon och skype samt införandet av koordineringsmöten och månadsavstämningar. Fortsatt arbete med dessa insatser förväntas ge ett förbättrat resultat.								
 Andel medarbetare som upplever att man pratar om jämställdhet och mångfald på arbetsplatsen.	89 %			84 %		85 %		2018
  Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,41 %	0,81 %	1,53 %	1,36 %	1,4 %	1,4 %		Tertial 2 2018
Analys Vi förväntas uppnå årsmålet genom att systematiskt följa upp långtidssjukfrånvaron på individnivå samt ta fram individuella handlingsplaner för återgång i arbete vid sjukfrånvaro som förväntas överstiga 60 dagar.								
 Personalomsättningen inom socialtjänstens myndighetsutövande enheter efter implementerad handlingsplan uppgår till maximalt 10 %.	19,88 %				19,88 %	10 %		Tertial 2 2018
Analys Förvaltningen bedömer att årsmålet inte kommer uppnås. Förvaltningen har ändrat metoden att beräkna personalomsättningen till vad som bedöms vara en mer rättvisande metod. Beräkningen av utfallet baseras på antalet avgångar till externa arbetsgivare dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställningar. Utfallet för T2 har sänkts med ca 1,2 % vilket är något lägre än för T1, vilket bedöms som positivt.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans ledningsorganisation ska utvecklas i syfte att främja det pedagogiska ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetet med lika rättigheter och möjligheter i syfte att motverka diskriminering	2018-01-01	2018-12-31	
 Handlingsplanen för att förbättra arbetsmiljön för barnskötare och förskollärare implementeras	2018-01-01	2018-12-31	
 Inom ramen för handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare startas månadsvisa förvaltningsfika för socialtjänstens medarbetare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Samtliga medarbetare som slutar får en skriftlig förfrågan via mail med ett antal frågor kring skälet till att hen slutar	2018-01-01	2018-12-31	
 Tillsvidareanställda medarbetare som idag har en ofrivillig deltidsanställning kommer att erbjudas en heltidsanställning	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Resultat från förskoleundersökningen visar att 98 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn inte har diskriminerats av förskolans personal, vilket är en ökning med 6 % från föregående år. En framgångsfaktor antas vara att pedagogerna informerar och diskuterar med vårdnadshavarna hur verksamheten arbetar förebyggande mot diskriminering samt lyssnar till vad vårdnadshavarna lägger in i begreppet. Av den procent som ändå svarat att de upplevt diskriminering var det i år fler som uppgav en diskrimineringsgrund och fler som svarat att de tagit upp händelsen med förskolan, något som ger förvaltningen underlag till planeringen av det fortsatta arbetet. Förvaltningen tolkar sammantaget utfallet som att kommunikationen med vårdnadshavarna i kombination med det arbete med värdegrundsfrågor som pågår inom förskolorna leder till önskat resultat.

Resultatet från brukarundersökningen inom dagverksamheten visar att 100 % av brukarna inte upplevt diskriminering i verksamheten, vilket är en ökning med 14 %. I förra årets undersökning var det 14 % som valde att inte svara på frågan om diskriminering. Att samtliga brukare i år valde att svara tolkar förvaltningen som att arbetet med att tydliggöra frågan för målgruppen gett resultat.

Goda exempel

Hos Stödverksamheten inom verksamhetsområde äldreomsorg anordnades en HBTQ-vecka för seniorer under EuroPride 2018. Programpunkterna blev välbesökta vilket förvaltningen tolkar som att HBTQ-veckan var något som det fanns ett behov av hos målgruppen.

Vuxenenheten inklusive socialpsykiatri har under våren blivit HBTQ-diplomerade. Under våren tillhörde även Relationsvårdsteamet, nuvarande Relationsvårdscentrum, Vuxenenheten och har därmed också blivit diplomerade. Beställarenheten omsorg om äldre kommer att påbörja en HBTQ-diplomering i november. Beställarenheten är en av de enheterna som möter flest invånare inom stadsdelsnämndsområdet. Socialtjänstens Resursenhet har efter att ha blivit HBTQ-diplomerade förra året sett över sina miljöer. Bland annat har de köpt in nya spel med exempelvis flerföräldersfamiljer på bilderna som används i kontakt med barn.

Ungdomsmottagningen kommer att påbörja ett samarbete med Egalia, RFSL Stockholm. Egalia är ett fritidshäng för HBTQ-ungdomar mellan 13-20 år. Planeringen är att Egalia förhoppningsvis kommer att komma någon/några gånger per månad till ungdomsmottagningens lokaler och ha verksamhet där.

Under sommaren har de feriearbetande ungdomarna fått utbildning i frågor om normkritik, HBTQ och diskriminering. Detta genom en föreläsning, en samtalspanel och uppträdanden i spoken word/poesi. Utbildningen syftade till att öka kunskaper hos ungdomarna samt inspirera dem till att sätta ord på exempelvis upplevelser av normförskjutningar, strukturella könsroller och privilegier utifrån att tillhöra norm kontra inte.

Förvaltningen har utbildat medarbetare i programmet "Föräldraskap i Sverige" och planerar att ha gruppverksamhet för att stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. En broschyr har tryckts upp och kommer att distribueras vid de befintliga mötesplatserna som finns i stadsdelsnämndsområdet. Broschyren kommer även spridas via medborgarvårdarna och de föreningar som förvaltningen har kontakt med.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	100 %	100	100	86 %		87 %	Öka	2018
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				77 %		80 %	Öka	2018
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				83 %		92 %	Öka	2018
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	98 %	99 %	98 %	92 %	99	93 %	Öka	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med civilsamhället och genom befintliga mötesplatser verka för att nå och stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. Kommunstyrelsen ska vara behjälplig i arbetet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

•Känner sig trygga och det förekommer ingen diskriminering i förvaltningens verksamheter utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Flickor, pojkar, kvinnor och män får det stöd de behöver oavsett kön och bakgrund

Övrigt:

•Förvaltningens förstärker arbetet mot diskriminering och fortsätter utveckla arbetet med HBTQ-frågor, flera av förvaltningens verksamheter kommer att HBTQ-certifieras

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Feriearbetande ungdomar får under sin arbetsperiod utbildning kring diskriminering, genus, normkritik och antirasism	2017-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna tydliggör var vårdnadshavarna kan vända sig om de upplever att deras barn har blivit diskriminerade i förskolan	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen bevakar nya riktlinjer för samråd med de nationella minoriteterna och strategin för romsk inkludering	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen säkerställer att kompetens finns om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Med utgångspunkt i ECCARS (Sveriges kommuner och landstings förslag tio konkreta exempel mot rasism, diskriminering och främlingsfientlighet) tiopunktsprogram	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen tar fram en plan för att synliggöra arrangemanget av EuroPride 2018 med aktiviteter i verksamheterna	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheten till att få in en till diskrimineringsfråga i brukarundersökning för socialtjänstens målgrupp	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar samverkan med rådet för mänskliga rättigheter för att förstärka förvaltningens arbete mot diskriminering och normkritiskt tänkande	2018-01-01	2018-12-31	
 Lokalstrategi Föreningsliv	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Rutiner för arbetet med barns delaktighet finns på samtliga enheter inom socialtjänst, förskola, stadsutveckling samt egen-regi verksamheterna inom äldreomsorgen, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Det är osäkert om målet gällande återkopplade utredningar kommer att nås. Det har under perioden varit relativt många yngre barn som utretts vilket gör det svårare att återkoppla. Biträdande enhetschefer kommer att följa upp varför utredningar inte återkopplas och ge stöd till socialsekreterarna. Även Socialtjänstens metodutvecklare kommer att fokusera på detta område under hösten.

Goda exempel

I tertialrapport 1 bedömde förvaltningen att årsmålet om att det i 92 % av alla ärenden där socialtjänsten placerat barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden finns en barnkonsekvensanalys inte skulle nås. Då framkom att det var en låg andel ärenden där en barnkonsekvensanalys genomförts. Detta eftersom man tidigare inte arbetat på ett systematiskt sätt med att göra analyserna. Genom att strukturera arbetet med att genomföra analyserna har förvaltningen i dagsläget i 74 % av ärendena gjort barnkonsekvensanalyser och förvaltningen räknar nu med att årsmålet kommer att nås.

En förskoleenhet har skapat en likabehandlingsgrupp där de pedagogiska utvecklingsledarna tillsammans med representanter från förskolorna fördjupat sig i likabehandlingsarbetet. Enheten har knutit arbetet med barnkonventionen till likabehandlingsarbetet och har haft en utvecklingsdag då de bland annat fokuserade på normer och värderingar i barnlitteraturen.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Flickor och pojkar växer upp under trygga förhållanden. Deras tankar och synpunkter vägs in och beaktas i de beslut och insatser som berör dem, både direkt och indirekt
- Rutiner för arbete med barns delaktighet finns på samtliga enheter inom socialtjänst, förskola och egen-regi verksamheterna inom äldreomsorgen, personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri och stadsutveckling. Barnperspektivet och barns delaktighet beaktas inom samtliga områden så långt det är möjligt utifrån varje individs förutsättningar och mognad

Förväntat resultat

I minst 92 % av familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten är en barnkonsekvensanalys genomförd

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar (5 -17 år) som fått sin utredning återkopplad						70 %		2018
Analys Andel utredningar som återkopplas direkt till flickorna och pojkarna är i dagsläget 43%. Det är osäkert om målet kommer att nås. Det har under perioden varit relativt många yngre barn som utretts vilket gör det svårare att återkoppla. Flera vårdnadshavare har inte velat att barnen ska få återkoppling direkt från socialsekreteraren. Det har varit ansträngt i barngruppen med många ärenden och en del personalomsättning och sjukskrivningar. Utbildningssatsningar som genomförts under våren har också lett till att implementering av rutinerna kring återkoppling har fördröjts. Till äldre ungdomar sker återkopplingen i en högre grad då de är en tydligare part i ärendet. Åtgärder som vidtas är att biträdande enhetschefer kommer att följa upp antalet återkopplade utredningar och undersöka orsaker till varför utredningar inte återkopplas samt att ge stöd till socialsekreterarna. Metodutvecklingen kommer att fokusera på detta område under hösten.								
 Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd.						92 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn med insatser från förvaltningens assistansenheter i egen regi är delaktiga vid utformningen av sina insatser.	2017-01-01	2018-12-31	
 Kompetensutveckling gällande Barnkonventionen till berörda medarbetare inom förskola och socialtjänst	2018-01-01	2019-12-31	
 Samtliga enheter inom socialtjänsten upprättar rutiner kring barns delaktighet.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

I slutet av augusti invigdes Relationsvåldscenter (RVC) Sydväst som arbetar för Skärholmens, Hägersten-Liljeholmens och Älvsjös stadsdelsförvaltningar. Inom enheten finns ett gemensamt Relationsvårdsteam (RVT) vilket innebär att myndighetsutövning och stöd för målgruppen kommer att utföras av samma enhet. Detta är unikt i staden. Kompetensen kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samlas på en enhet och en stödkontakt kan etableras redan under utredningstiden. Förhoppningen är att det för klienterna kommer att innebära en ökad trygghet och en mer sammanhållen process.

Goda exempel

Enhetschefen för det nyinrättade RVC, Anna Tsekas, fick i juni ta emot Lagervalls stipendium. Motiveringen var att Anna på ett envetet, lågmält och inkännande sätt bidrar till att vuxna och barn som lever med våld i nära relationer får stöd till att inleda en förändringsprocess mot ett liv utan våld. Anna Tsekas har lett den metodutveckling som resulterade i "Skärholmsmodellen" som används vid bemötande av våldsoffer och våldsutövare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta				70		70 %	Tas fram av nämnden	2018
  Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper				70		70 %	Tas fram av nämnden	2018
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				156 st		400 st	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män lever i relationer fria från hot och våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Lever ett självständigt liv utan våld och hot om våld
- Som misstänks leva med våld i nära relation eller vara utsatta för hedersrelaterat våld är kända av socialtjänsten samt utreds och ges insatser utifrån det individuella behovet
- Som är våldsutövare motiveras till att ta emot stöd och behandling för att våldet ska upphöra
- Som upplever hedersrelaterat våld uppmärksammas särskilt med fokus på att upptäcka förekomsten av att flickor och pojkar är utsatta. De som har haft insatser från förvaltningen på grund av våld i nära relation/hedersrelaterat våld i nära relation upplever att våldet upphör
- Har inflytande över sin livssituation och är informerade om hur de kan påverka sin vardag

Övrigt:

- Flickor och pojkars röster görs hörda. Barnrättsperspektivet är förstärkt och genomsyrar förvaltningens alla verksamheter

Förväntat resultat

Minst 400 personer som utsatts för våld i nära relation är kända av socialtjänsten

Minst 60% av personer som haft kontakt av relationsvårdsteamet (RVT) upplever att alla former av våld har upphört sex månader efter avslutad utredning/insats

Minst 95% av de barn som varit medföljande på skyddat boende har fått sin skolgång säkrad

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn som varit medföljande på skyddat boende där skolgång kunnat säkerställas.						95 %		2018
 ♀ Andel personer som haft kontakt med relationsvårdsteamet (RVT) som upplever att alla typer av våld har upphört sex månader efter avslutad utredning/insats.						60 %		2018
 Andel utredningar inom RVT där barnets situation redogörs för i ett eget avsnitt.						95 %		2018
 ♀ Andel utredningar som genomförts på RVT i relation till de som är kända av socialtjänsten.						30 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen inrättar ett relationsvårdscentrum (RVC) tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö, med Skärholmen som vårdstadsdel för region sydväst.	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetarna inom RVT kompetensutvecklas avseende arbetsmetoder för att arbeta med våldsutövare.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har medarbetare från tio olika verksamheter gått en omfattande utbildning i tydliggörande pedagogik. Utbildningen har delvis varit förlagd till respektive LSS-bostad eller daglig verksamhet för att medarbetarna skulle ha möjlighet att applicera kunskaperna direkt i den egna verksamheten, med stöd av utbildningsledarna. Förvaltningen konstaterar att utbildningssatsningen har lett till förbättrade arbetssätt och ett ökat användande av pedagogiska hjälpmedel. Sedan årsskiftet arbetar förvaltningen även med projektet Pedagogiskt ramverk som också det syftar till att öka användandet av pedagogiska hjälpmedel inom förvaltningens LSS-verksamheter. Projektet har löpt på enligt plan under perioden. Under hösten förväntas det utbildningsmaterial som nu är under framtagande kunna färdigställas.

Under sommaren har en kartläggning av de olika former för brukarinflytande som finns i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi genomförts. Kartläggningen visade att det i samtliga verksamheter finns formella former för brukarinflytande, till exempel brukarråd eller förslagslådor, men att dessa kan utvecklas. Kartläggningen har också genererat diskussioner om vikten av att brukare ges möjlighet att lämna synpunkter på ett mer informellt sätt i sin vardag. Utifrån vad som framkommit i kartläggningen kommer förvaltningen att arbeta vidare för att öka graden av brukarinflytande.

Under perioden har arbetet med nedläggningen av Nya Byvikens LSS-bostad fortsatt. De flesta av brukarna har nu flyttat till nya boenden. I arbetet med nedläggningen har enheten arbetat med individuell planering för varje brukare och samarbetat tätt med beställare och företrädare. Förvaltningen ser det som en grund till att nedläggningen framskridit enligt plan.

Goda exempel

Sommarens värmebölja ställde krav på förvaltningens medarbetare att anpassa verksamheten till rådande situation, och förvaltningen kan konstatera att medarbetarna klarade detta väl. De rutiner som finns för riskanalys och handlingsplaner följdes. Medarbetarna lyckades erbjuda möjlighet till svalka för brukarna, samtidigt som planerade aktiviteter genomfördes enligt plan.

Förvaltningens medarbetare inom verksamhetsområde funktionsnedsättning samt äldreomsorg har deltagit som piloter i det av SLK initierade projektet Idésluss. Det stadsövergripande projektet syftar till att öka innovationsförmågan och tillvaratagandet av idéer från stadens medarbetare. Ett antal workshops har genomförts i vilka medarbetarna har inspirerats och stöttats i att våga lämna idéer om innovationer som skulle leda till utveckling av deras

verksamhetsområde. Detta har genererat att förslag på innovationer har lämnats i Idéslussens digitala plattform.

Brucarundersökningar verksamhetsområde funktionsnedsättning

Årets brukarundersökning inom LSS-bostäderna kommer genomföras med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) nationella brukarenkät under september och oktober. SKL:s brukarenkät fylls i digitalt och enkäten har totalt nio frågor med bildstöd. Förhoppningen med det nya upplägget är att enkäten ska upplevas mer enkel att besvara för målgruppen vilket i sin tur kommer att höja svarsfrekvensen. På sikt kommer SKL:s brukarenkät användas som mätmetod av brukarnöjdheten inom stadens samtliga insatstyper inom verksamhetsområde funktionsnedsättning.

I och med denna förändring i mätmetod kommer indikatorerna som avser att mäta upplevelsen hos brukare med insatsen bostad med stöd och service, specifikt eller som en del av ett viktat resultat, behöva ses över under hösten. Eventuella ändringar presenteras i verksamhetsberättelsen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ kvinnor	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		88 %	88 %	2018
  Andel nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				71 %		85 %	90 %	2018
  Andel nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				84 %		86 %	88 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		87 %	89 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		85 %	tas fram av nämnden	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				74 %		77 %	77 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne				69 %		70 %	tas fram av nämnden	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)							en	
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		87 %	91 %	2018
♂								

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv utifrån sin förmåga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män:

- Lever självständiga liv utifrån sin förmåga, har trygga och fungerande boenden med hög kvalitet som är utformade efter det individuella behovet samt har lika möjligheter att ta del av stadens utbud av aktiviteter
- Är nöjda och får ett bra bemötande i kontakten med förvaltningens verksamheter och är väl informerade om hur de kan delta i och påverka sin vardag och får det stöd de behöver.
- Anhöriga till personer med funktionsnedsättning ges ett bra bemötande och stöd
- Har inflytande i utvecklingen av den offentliga miljön. De hindras inte av enkelt avhjälpta hinder och exkluderande design i områdets offentliga rum
- Vars behov utreds inom förvaltningen får barnperspektivet beaktat i förekommande fall
- Blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

Övrigt:

- Införandet av ett pedagogiskt ramverk i förvaltningens LSS-verksamheter leder till ökad kunskap hos medarbetarna kring brukarnas funktionsnedsättningar, en samsyn kring uppdraget samt ökad kunskap kring olika metoder såsom tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande. Resultatet för brukarna är en ökad grad av delaktighet och nöjdhet och en generell kvalitetshöjning i verksamheterna.

Förväntat resultat

Minst 80% av personer inom socialpsykiatrin med insats särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, är nöjda med sitt boende.

Minst 87 % av personer med funktionsnedsättning upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Minst 77 % av personer med funktionsnedsättning upplever att de kan påverka insatsens

utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Minst 87 % av brukarna inom LSS bostad upplever trygghet i sitt boende

Minst 89 % av personer inom socialpsykiatrin med insatsen boendestöd, driven i förvaltningens egen regi, upplever att de fått möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel aktuella genomförandeplaner inom förvaltningens egen regi- verksamheter inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning				97 %		95 %		2018
 ♀ Andel aktuella genomförandeplaner inom förvaltningens egen regi- verksamheter inom socialpsykiatrin						95 %		2018
 ♀ Andel deltagare i daglig verksamhet, driven i förvaltningens egen regi, som upplever att de kan prova nya aktiviteter och arbetsuppgifter				76,5 %		80 %		2018
 ♀ Andel personer i förvaltningens egen regi- verksamheter inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som upplever att de får det stöd de behöver för egna aktiviteter				63 %		85 %		2018
 ♀ Andel personer inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som själva har varit med och planerat det stöd (hjälp) hen får				67 %		80 %		2018
 ♀ Andel personer inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som tycker att det går bra att säga till personalen om de tycker att något är fel.				63 %		80 %		2018
 ♀ Andel personer inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som är nöjda med sitt boende						85 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen boendestöd, driven i förvaltningens egen regi, som upplever att de fått möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges				88 %		89 %		2018
 ♀ Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som upplever att de själv haft möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges				67 %		75 %		2018
 ♀ Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som är nöjda med sitt boende						80 %		2018
 ♀ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av biståndshandläggaren						75 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla deltagare i daglig verksamhet, driven i förvaltningens egen regi, erbjuds två studiebesök på en ordinarie arbetsplats	2017-01-01	2018-12-31	
 En översyn påbörjas inom trillingen (Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen) för att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för en samlad organisation vad gäller assistansverksamheten.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen inför ett gemensamt pedagogiskt ramverk inom förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi (program delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kartlägger former för brukarinflytande inom förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi (program delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att öka invånarnas inflytande fortsätter på olika fronter, från utökade kommunikationsinsatser för att sprida kunskap om möjligheterna till stöd, organisering och påverkan, till olika former av öppet och direkt deltagande som medborgarmöten, dialogtorg eller medborgarbudgetprocesser.

Förvaltningen har med projektmedel från MUCF anställt en projektledare för att öka valdeltagandet bland utrikes födda via projektet "Skärholmen röstar!". För att nå ut till en så bred målgrupp som möjligt har fyra valambassadörsföreningar rekryterats, i enlighet med nämndens handlingsplan för ökat valdeltagande. Valambassadörsföreningarnas uppdrag var att under förtidsröstningen genomföra uppsökande verksamhet och uppmåna människor i stadsdelsområdet att rösta.

Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har förvaltningen genomfört ett projekt för att öka valdeltagandet inom målgruppen. Ett anpassat informationsmaterial har arbetats fram och på varje enhet har en medarbetare utsetts till valambassadör. Valambassadören har gjort handlingsplaner för att säkerställa att verksamheten planerar för och motiverar den enskilde till att rösta. Förvaltningen har inte hunnit genomföra en effektmätning av projektet men medarbetarna inom verksamhetsområdet rapporterar att flera brukare som inte röstade i valet 2014 nu röstat i årets val.

Goda exempel

Under tre veckor 11- 29 juni genomförde förvaltningen i samarbete med arkitektföretagen White och Tengbom projektet "Vi skapar STADEN" med syfte att öka ungas kunskap om stadsutvecklingsprojektet "Fokus Skärholmen" och hur staden planeras. En grupp om 12 ferieungdomar fick möjlighet att ta del av inspirationsföreläsningar samt driva ett eget temporärt stadsutvecklingsprojekt i liten skala. Projektet resulterande i ett förslag om en utomhusfritidsgård i Sätredalsparken.

Ungdomskommissionen 2018 jobbade på uppdrag av förvaltningen med att utreda och komma fram med förslag angående olovlig körning och orienterbarhet i Sätredalsparken. Ungdomarna genomförde trygghetsvandringar, intervjuer samt möten med representanter från förvaltningen, SKAFAST och polisen. Kommissionens förslag "Livets gång, en plats för alla" utgör en del av underlaget som förvaltningen jobbar vidare med vid genomförandet av dialoger i Sätredalsparken hösten 2018 och projekteringen av parken 2019.

Under våren gick UNGSK en retorikutbildning som hölls av retorikbyrån Snacka Snyggt. Under våren genomfördes även en poesikväll och en talangjakt i samarbete med Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen. Under sommaren arbetade större delen av styrelsen på 127-festivalen där de inför festivalperioden tillsammans med Mitt 127:s arbetsledare planerade festivalens aktiviteter. I samarbete med Mitt 127, IFK Stockholm och Stadsteatern visades finalen i herrfotbolls-VM på storbildsskärm. I augusti höll UNGSK tillsammans med 127 Röster Räknas och Stadsteatern en "Politisk chillkväll" där unga bjöds in för att ställa frågor om de olika partierna samt hur det går till när man röstar.

Dialogtorget i Vårbergs centrum är en mötesplats för samhällsinformation och vägledning bemannad av medborgarvårdarna. Av statistik från 2017 framkom att medborgarvårdarna vid dialogtorget i Vårbergs centrum hade nått ut till 36 % kvinnor, 62 % män och 2 % andra. Statistiken visade också att kvinnor intresserade av samhällsinformation, jobb och bostad i större utsträckning kom på vardagar jämfört med lördagar då fler besökare från andra stadsdelsområden/kommuner, eller personer som "bara ville fika" besökte dialogtorget.

Med utgångspunkt i analysen av resultaten för 2017 ändrades medborgarvårdarnas uppdrag för 2018 till att arbeta med kvinnor i Vårberg som primär målgrupp. Detta ledde bland annat till att tiden för dialogtorget justerades till vardagar mellan 14 och 16. Därtill har medborgarvårdarna under 2018 arbetat uppsökande med särskilt fokus på kvinnor på platser

som introduktionsförskolan, SFI och kvinnoföreningar med mera. De har också, i samverkan med centrumägaren, ordnat särskilda kvinnofika i Vårbergs centrum i syfte att få fler kvinnor att ta plats i det offentliga rummet. De särskilda kvinnofika-tillfällena har lockat ett stort antal nyanlända och etablerade kvinnor att ta plats på caféet i centrum. Resultaten av de ändrade arbetssätten visar att andelen kvinnor som besökt dialogtorg numera uppgår till 50 %. Medborgarvårdarna har också sett till att ett antal kvinnor kommit i kontakt med jobbtorg och introförskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor 				40 %		41 %	42	2018
  Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö 				28 %		30 %	25	2018

Nämndmål:

Flickor, pojkar, kvinnor och män har inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Flickor, pojkar, kvinnor och män, vet hur de kan vara delaktiga i och påverka nämndens verksamheter samt det individuella stödet
- Invånarna kommer enkelt i kontakt med förvaltningen och kan lämna synpunkter och förslag. De är även välinformerade om nämndens verksamheter och ansvarsområden. Den dagliga dialogen med invånare och brukare används systematiskt i förvaltningens verksamhetsutveckling
- Målen för de geografiska och/eller tematiska utvecklingsområden i LUP följs upp. Samarbete med andra förvaltningar och bolag eller andra samarbetspartners förstärks

Nämnden har följande råd och beredningsorgan, som är beredande men inte beslutande:

- Äldre- och funktionshindersberedningen tar del av aktuella frågor inom området samt vilka förändringar och utvecklingsarbeten som finns både vad gäller ur ett brukar- och medarbetarperspektiv
- Barn- och ungdomsberedningen tar del av aktuella frågor inom området samt vilka förändringar och utvecklingsarbeten som finns både vad gäller ur ett brukar- och medarbetarperspektiv
- Miljö- och utvecklingsberedningen ska bevaka exploaterings- och byggprojekt, vara stadsdelsnämndens röst i större projekt såsom t.ex. Förbifart Stockholm och Fokus Skärholmen
- Demokratiberedningen utvecklar medborgardialogerna samt ökar samverkan med föreningar och organisationer

- Äldrerådet, funktionshinderrådet och Ungdomsrådet tar del av aktuella frågor inom området och får möjlighet till ökat inflytande

Förväntat resultat

Minst 41% av stockholmarna har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor

Minst 30% av stockholmarna vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö

Minst 83 % av vårdnadshavare till barn i förskolan som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	79 %	79 %	80 %	82 %		83 %		2018
Analys 15 av 24 förskolor uppnår inte årsmålet. 15 av förskolorna har lägre resultat jämfört mot 2017. Flera enheter upplever att det är svårt att locka vårdnadshavare till föräldramöten och andra träffar. Genom öppet hus, utvecklingssamtal och i den dagliga kontakten fortsätter arbetet för större delaktighet för vårdnadshavare.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arbetar med ökat valdeltagande och implementerar en handlingsplan för ökat valdeltagande.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen genomför kommunikationsinsatser riktade till civilsamhället, föreningar och verksamheter för att sprida kunskap om möjligheterna till stöd, organisering och påverkan, bland annat genom förvaltningens förenings- och demokratisamordnare.	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kommer att samarbeta med de kommunala bostadsbolagen Stockholmshem och Svenska bostäder samt andra fastighetsägare i stadsdelsnämndsområdet, kring demokrati (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen sprider kännedom om paraplyföreningen FOLK till andra föreningar i området.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utvecklar det internationella perspektivet i kommunikationen för att kunna kommunicera med fler än bara svensktalande invånare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen verkar för fler föreningslokaler i samband med nya bostadsprojekt genom samverkan med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, bostadsbolagen och utbildningsförvaltningen.	2015-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen, i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor, arbetar för att öka valdeltagandet 2018 bland personer med funktionsnedsättning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Vid intresse avsätts tid på medborgarmöten för föreningar som vill diskutera eller informera om aktuella ämnen.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen säkerställer att stadens inköpssystem används så långt som möjligt och att inköp från leverantörer som är anslutna till e-handel genomförs i inköpssystemet. Detta sker genom regelbundna kontroller av månadsrapporter avseende systemutnyttjandet och genom avstämningar med enhetschefer så att åtgärder för eventuella inköp utanför systemet vidtas omgående. Förvaltningen gör antagandet att de regelbundna kontrollerna och avstämningarna är vad som lett till att systemutnyttjandet ökat med 10 % under perioden.

Förvaltningen säkerställer att upphandlade avtal efterlevs särskilt avseende priser, leveransvillkor och kvalitet. Detta sker månadsvis genom uppföljningsmöten med leverantörer i enlighet med faställd uppföljningsplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	75 %			65 %	73 %	73 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2018
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		85 %	85%	2018

Nämndmål:

Offentlig upphandling i Skärholmens stadsdelsnämnd utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Beskrivning

•Offentlig upphandling utgör ett medel att driva utvecklingen i socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning. Förvaltningen ställer i alla upphandlingar tydliga kvalitetskrav, såsom exempelvis krav på bemanning och utbildningsnivå. Miljömässiga och sociala krav följs fullt ut där det är lämpligt. Stadens program för upphandling och inköp är implementerad i förvaltningens verksamheter.

Förväntat resultat

73 % av stadsdelsförvaltningens inköp från anslutna leverantörer är elektroniska.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Tabellen nedan redovisas nämndens ekonomi utifrån de verksamhetsrubriker som nämnden tilldelats sin budget. Prognostiserat utfall inkluderar resultatöverföringar.

Verksamhet, netto mnkr	VP 2018	BJ	Budget 2018	Utfall 2018 Jan-Jul	Helårs prognos*	Avvikelse mot budget 2018
Nämnd och administration	39,5	2,0	41,5	24,1	41,3	0,2
Individ- och familjeomsorg	179,6	2,3	181,9	94,0	184,9	-3,0
Varav barn- och ungdom	90,9		90,9	61,4	87,4	3,5
Varav Vuxen	51,2		51,2	24,4	58,3	-7,1
varav socialpsykiatri	37,5		37,5	31,3	39,2	-1,7
Flyktningmottagande	0,0		0,0	10,7	2,2	-2,2
Stadsmiljö	8,9	0,6	9,5	7,2	9,5	0,0
avskrivningar	10,2		10,2	6,5	10,2	0,0
räntor	0,5		0,5	0,4	0,5	0,0
Förskola	219,3	0,3	219,6	136,7	221,7	-2,1
Äldreomsorg	320,5		320,5	207,6	314,8	5,7
Funktionsnedsättning	284,7		284,7	185,1	280,7	4,0
Fritid och kultur	17,8	0,2	18,0	12,5	18,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	18,5		18,5	14,5	21,4	-2,9
Ekonomiskt bistånd	102,0		102,0	63,8	101,7	0,3
varav handläggning	33,9		33,9	19,4	33,9	0,0
Övrig verksamhet	4,1	2,0	6,1	5,4	6,1	0,0
Summa	1 205,6	7,4	1 213,0	768,5	1 213,0	0,0
Investeringar parker	11,6	5,2	16,8	8,2	16,8	0,0
Varav investeringar inventarier	1,3	0,1	1,4	1,6	1,4	0,0
Investeringar	11,6	5,2	16,8	8,2	16,8	0,0

*exkl. prestationsförändringar

Nämnd- och administration

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott om 0,2 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Individ- och familjeomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 3,0 mnkr.

Verksamheten för vuxenmissbruk redovisar ett underskott om 7,8 mnkr. I syfte att komma i balans med ekonomin har en arbetsgrupp bildats under juni 2018. Arbetsgruppen arbetar metodiskt enligt sin handlingsplan och skapar kostnadsmedvetenhet inom enheten.

Verksamheten för barn och ungdom prognostiserar ett överskott om 3,5 mnkr, vilket är en försämring om 1,5 mnkr jämfört med föregående prognos. Försämringen härrör från ökade vårdkostnader inom insatstyper § 12-hem och behandlingshem.

Socialpsykiatri

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 1,7 mnkr vilket är försämring om 2,2 mnkr jämfört med föregående prognos. Underskottet är hänförligt till socialpsykiatri beställare. Verksamheten redovisar ett underskott om 2,2 mnkr, vilket är en försämring om 2,2 mnkr jämfört med föregående prognos. Försämringen beror på ökade vårdkostnader.

Flyktingmottagande

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,2 mnkr vilket är en försämring om 10,1 mnkr jämfört med föregående prognos. Underskottet beror oförutsedd resultatpåverkande post i form av en återbetalning av statsbidrag om 9,8 mnkr som förvaltningen tidigare erhållit felaktigt. Detta utgör skillnaden mot föregående månads prognos.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att hitta platser med lägre dygnskostnad för ungdomar, bland annat inom familjevården.

Stadsmiljö

För verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Förskola

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,1 mnkr efter resultatdispositioner och budgetjusteringar. Underskottet förklaras i första hand av förväntade kostnader för ombyggnationer.

Antalet inskrivna barn 2018 beräknas bli lägre jämfört med föregående år, vilket är i enlighet med den generella trenden inom Stockholms Stad. Fristående verksamheten "Pysslingen" som har kommit igång i Vårberg påverkar också nedgången av inskrivna barn. I juni hade förskolan i egen regi 1201 barn inskrivna i verksamheten inkl. interkommunala barn (barn som är inskriven i en förskola i Skärholmens stadsdelsförvaltning men som är bosatt i annan förvaltning eller kommun).

Resultatenheterna prognostiserar ett underskott motsvarande 2,5 mnkr, varav 1,9 mnkr går mot enheterna resultatfond. Resultatenheternas underskott härrör till färre inskrivna barn samt bestående personalkostnader på en förskole enhet som brann upp förra året. Det totala saldot för resultatfonderna beräknas minska till 14,6 mnkr.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts.

Förvaltningen följer noggrant inskrivningsgraden inom förskolan. Lokalutnyttjandet är en strategisk fråga som förvaltningen kontinuerligt arbetar med.

Äldreomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott om 5,7 mnkr vilket är hänförligt till utförarverksamheterna och beställarenheten.

Hemtjänst i egen regi prognostiserar ett underskott om 0,8 mnkr. Underskottet är hänförligt till högre hyreskostnader i nya lokaler som verksamheten flyttade till under 2017 samt ökad andel av de centrala kostnaderna inom äldreomsorgen.

Sätra vård- och omsorgsboende prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Överskottet beror på en ökad beläggningsgrad för demens- och profilboenden jämfört med budget.

För beställarenheten prognostiseras ett överskott om 6,7 mnkr. Överskottet beror på lägre vårdkostnader inom korttidsvård och vårdomsorgsboenden under årets första åtta månader jämfört med budget.

Utvecklingen inom hemtjänsten och inom vård- och omsorgsboenden följs upp noggrant, då dessa har stor påverkan på enhetens kommande ekonomiska utveckling. Förvaltningen fortsätter systematiskt att arbeta med att beräkna tid för insatser i hemtjänsten i syfte att göra rättssäkra och lika bedömningar av behov.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För verksamhetsområdet prognostiseras ett nettoöverskott om 4,0 mnkr, vilket är en förbättring om 3,7 mnkr jämfört med föregående prognos. Utförarverkarsamheten visar 7,5 mnkr bättre resultat än budgeterat.

Inom beställarenheten prognostiseras ett underskott om 3,5 mnkr. Underskottet är hänförligt till insatstyperna personlig assistans enl. LSS, boendeplaceringar utanför LOV samt inom kostnaderna för turbundna resor. Förvaltningen arbetar kostnadsmedvetet och rättssäkert och fokus ligger på omförhandlingar av boendeplaceringar utanför LOV i syfte att nå en budget i balans. Detta har resulterat i att underskottet inom beställarenheten har halverats.

Utförarverksamheterna prognostiserar ett överskott om 7,5 mnkr, vilket är en förbättring om 0,2 mnkr jämfört med föregående prognos. Överskottet beror dels på ökade intäkter till följd av ökade ersättningsnivåer för ett antal brukare, dels på lägre kostnader än budgeterat.

Nämnden begär budgetjustering avseende kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning om 0,3 mnkr.

Fritid och kultur

För verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,9 mnkr. Underskottet beror på förvaltningens ökade kostnader mot budget för feriearbetare. Prognosen är försämrat med 1,0 mnkr jämfört med föregående prognos.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområdet prognosticeras ett mindre överskott om 0,3 mnkr vilket är en förbättring jämfört med föregående prognos. Förbättringen är hänförligt till lägre kostnader för bidragshushåll än budgeterad.

Övrig verksamhet

För verksamhetsområdet prognosticeras en budget i balans.

Resultatenheter

Förskolans Resultatenheter (tkr)	Budget (Intäkter) 2018	Brutto kostnader 2018	Årets resultat	Resultatfond från 2017	Resultat till 2019
RE1, Bredäng	37 985	38 206	-221	3 850	3 629
RE2, Bredäng-Sätra	41 217	41 217	0	3 885	3 885
RE3, Skärholmen	28 666	30 781	-2 115	2 980	1 503
RE4, Skärholmen-Vårberg	32 960	32 960	0	3 149	3 149
RE5, Vårberg	29 081	29 240	-159	2 642	2 483
Netto	169 909	172 404	-2 495	16 506	14 649

Resultatenheterna prognostiserar ett underskott motsvarande 2,5 mnkr, varav 1,9 mnkr går mot enheternas resultatfond. Resultatenheternas underskott härrör till färre inskrivna barn samt bestående personalkostnader på en förskoleenhet som brann upp förra året. Det totala saldoto för resultatfonderna beräknas minska till 14,6 mnkr.

Investeringar

Förvaltningen har sammanlagt 15,4 mnkr i budget för parkinvesteringar och 1,4 mnkr för investeringar av maskiner och inventarier. Förvaltningen har driften och skötseln av parkmark i egen regi, något som man är ensam om i staden. Detta innebär att förvaltningen själv ansvarar för inköp och underhåll av maskiner. Förvaltningen bedömer att det finns behov av att förnya maskinparken. En närmare analys av investeringsbudgeten har visat att förvaltningen kommer att behöva ytterligare 1,5 mnkr/ år jämfört med nuvarande sakinvesteringsbudget för att byta ut delar av maskinparken under den kommande treårsperioden. För verksamhetsåret begär nämnden en budgetjustering om 1,5 mnkr.

Parkinvesteringar

Den mest omfattande processen som pågår gällande investeringsprojektet under året är upprustningen av Vårgården. I fokus står trygghetsskapande åtgärder som tagits fram genom en medborgarbudgetprocess. Andra större investeringar som antingen slutförs eller påbörjas är Flygplansparken i Bredäng som invigdes på parkernas dag, spontanidrott i samband med upprustningen av Bredängs bollplan för vilken granskningshandlingar tas fram under hösten samt upprustning av parken Branten. Investeringar har också gjorts i befintliga anläggningar så som trappor och gångvägar.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Betydande projekt som inte är investeringar

Omslutningsförändringar

Förvaltningen begär omslutningsförändringar om 20 mnkr hänförliga till statsbidrag. Förvaltningen har haft ökade intäkter & kostnader i form av General schablon samt stadsbidrag för ensamkommande barn.

Budgetjusteringar

Avseende investeringar begär nämnden en budgetjustering om 1,5 mnkr.

Nämnden begär budgetjustering avseende kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning om 0,3 mnkr.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	2017-08-31	2018-08-31
Anläggningstillgångar	89,1	97,4
Kundfordringar	8,9	9,9
Diverse kortfristiga fordringar	80,7	60,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	114,8	22,2
Kassa och bank	0,2	0,1
Summa tillgångar	293,7	189,9
Skulder och eget kapital (mnkr)	2017-08-31	2018-08-31
Eget kapital	-199,5	-89,3
Långfristiga skulder	-2,0	-1,7
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,3	-0,2
Leverantörsskulder	-34,2	-33,4
Övriga kortfristiga skulder	-0,1	-0,1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-57,6	-65,2
Summa skulder och eget kapital	-293,7	-189,9

Förvaltningens balansomslutning har minskat med 103,8 mnkr jämfört med ingående balans.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat något till följd av ökade investeringar inom stadsmiljö samt inventarier.
- **Kundfordringar** har ökat något.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har minskat kraftigt beroende till största del på erhållna utbetalningar av fordringar från Migrationsverket.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har minskat kraftigt beroende till största del på minskade förväntade intäkter från Socialförvaltningen för asylsökande och ensamkommande.
- **Kassa och bank** är marginellt lägre.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har förändrats som ett resultat av förändringarna i balansräkningen.
- **Långfristiga skulder** har minskat något genom årets upplösning av investeringsbidrag.
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** är i stort sett oförändrat.
- **Leverantörsskulder** har minskat något.
- **Övriga kortfristiga skulder** är oförändrat.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har ökat p g a kommande återbetalning av statsbidrag.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Antal inkomna synpunkter och klagomål och hur dessa har hanterats under perioden redovisas i bilaga 06.

Övrigt